

MAGYAR HÍR- LAP

3 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen.

Legye. Rauszetter Róbert urnak

HUNGARIA Budapest
Hesztör 1-2

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. éviolyam, 45 (1487) szám * Csütörtök, 1937 február 25

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Miniszteri tárcák megcserélésével igyekeznek a kormányválság megol- dására Tatarescu

A törvényesség tiszteletét és kérlelhetetlen erélyessé- get ígér bemutatkozó beszédében a kormányelnök

Bucuresti. Saját tud. Az utolsó napok eseményei és az ellenzéki politikusok királyi audienciái odáig értek a helyzetet, hogy a kormány átalakítása szükségessé vált. Tatarescu miniszterelnök ezt megtárgyalta az utóbbi napokban tartott miniszteri értekezleten kedden délelőtt, a Dinu Bratianuval folytatott tanácskozáson a pártelnökkel is megállapodott a kormányátalakítás módját illetően. A kormányelnök azután kedden délelőtt kihallgatásán jelent meg a királynál, aki megadta hozzájárulását a kormányátalakításhoz.

Ezután Tatarescu megbeszélést folytatott a kormány érdekelt tagjaival, majd délután négy órakor két királyi dekrétumot nyújtott be az uralkodónak aláírás végett, amelyek közül az egyik a hadfelszerelésügyi minisztérium feloszlatásáról szól, azzal, hogy ennek a szolgálatai újból beolvadnak a hadügyminisztériumba. A másik a kormány átalakításáról intézkedik.

MIT MOND A KORMÁNY HIVATALOS JELENTÉSE?

Erről a kormány a következő hivatalos közleményt adta ki:

Tatarescu miniszterelnök Ófelsége elé terjesztette az új miniszteri névsort, aminek az aláírása megtörtént. Tatarescu miniszterelnök

ideiglenes belügyminiszter lett, egyidejűleg megszünt hadfelszerelésügyi miniszteri megbízatása. Ideiglenes igazságügyminiszterre Sassa földművelésügyi minisztert nevezték ki, aki azonban továbbra is megmarad földművelésügyi miniszternek. A külön hadfelszerelésügyi minisztériumot megszüntetik, illetőleg egyesítik a honvédelmi minisztériummal s ennek a minisztere továbbra is Paul Anghelescu tábornok lesz. Így Luca eddigi belügyminiszter és Djuvara igazságügyminiszter elveszítették tárcájukat, de államminiszteri címmel továbbra is a kormány tagjai maradnak. A hadfelszerelésügyi minisztérium államtitkárait a miniszterelnökségre helyezték át. Két új államtitkárt neveztek ki, két tábornokot. Glatz tábornok lesz az egyesített hadügyminisztérium államtitkára. Marinescu tábornok pedig a belügyi államtitkár. A két tábornok délután félőtkor megjelent a királyi palotában és letették az államtitkári esküt az uralkodó kezébe.

A kormányátalakítás a szenátus és a képviselőház üléseinek megnyitása után vált politikai körökben ismeretessé és az esti órákban a nagy lapok különkiadásai közölték a hírt, amely mindenféle meglepődést váltott ki, mert senki sem hitte a Tatarescu-kormányt olyan hosszuleletűnek, hogy átalakítása érdemes legyen.

Tatarescu bemutatkozó beszéde a belügyminiszteriumban

Bucuresti. Saját tud. Tatarescu beiktatása a belügyminisztériumban már tegnap délután megtörtént, mely alkalommal a következő beszédet mondotta:

Szükségesnek látom, hogy a kezembe vegyem a belügyminisztérium vezetését, hogy ezzel személyesen is hozzájáruljak az ország közigazgatási megerősödésének művéhez, amelyet a liberális kormány már eddig is megvalósított. Különösen arra fogok ügyelni, hogy miniszterségem alatt a tekintély eszméje semmi csorbulást ne szenvedjen és a törvényesség mindenütt győzelemeskedjék.

Az országban nyugalom és rend uralkodik — folytatta Tatarescu, — s az egész lakosság élvezi ama fellendülés kezdetének jótéteményét, amely a gazdasági élet minden területén megnyilatkozik.

Nem fogom tűrni, hogy ezt a nyugalmat és ezt a rendet az izgatás néhány tüzfészke, amelyet felelőtlen emberek létesítettek, fenyegetse. Nem fogom tűrni, hogy az ország jóhírnevét a zavargók egy csekély kisebbsége tönkretesse, amely kisebbségnek a tömegek lelkiületével és szükségleteivel semmi közösségük nincs.

Aki a törvénynek ellenszegül, azt a törvény teljes szigorával sújtjuk. Aki zavargásokat idéz elő, az érezni fogja a megtorlások kérlelhetetlen súlyát. Senkivel szemben sem kívánunk törvénytelen cselekményeket elkövetni, de a törvénytiszteletet mindenkitől megköveteljük.

Ime, ez az elv fog engem vezérelni az ország közigazgatásában és a rend fenntartásában. Ezt a vezérélyet azzal a kézzel fogom

alkalmazni, amely eddig még sohasem használt.

TATARESCU BEMUTATKOZÓ BESZÉDE A BELÜGYMINISZTERIUMBAN.

Majd a tiszviselőkhöz fordulva, így folytatta Tatarescu:

A tettek idejét éljük. A helyzet megkívánja, hogy én, a kormány elnöke a belügyminisztériumnak is élére álljak. Vezetni szeretnék a szolgálatban vagyok, mint mindig azokban a felelősségekben, amelyek rám nehezültek. Erélyeseknek kell lennünk az állam közigazgatásának vezetésében és erélyeseknek az állam rendjének megőrzésében.

A két új alminiszter, Marinescu és Glatz tábornokok már tegnap délután letették az esküt a király előtt. Sassa megmarad helyettes földművelésügyi miniszternek, amíg a törvényhozásnak benyújtott mezőgazdasági törvényjavaslatokat meg nem szavazzák s akkor a földművelésügyi minisztériumot Luca veszi át, aki addig közigazgatási ügyeket fog ellátni.

A bucuresti rendőrprefektusi állást nem töltik be Marinescu tábornok belügyi alminiszterre történt kinevezése után. A fővárosi rendőrségi szolgálatai továbbra is az ő közvetlen vezetésében állanak.

AZ ELSŐ INTÉZKEDÉSEK.

Tatarescu belügyminiszter körlevelet küldött a megyefőnököknek és polgármestereknek. Ebben bejelenti, hogy kezébe vette a belügyminisztérium vezetését, mert a kormányzati program utolsó részének a végrehajtása nyugalmat és éberséget kíván.

(Tudósításunk folytatása a 7-ik oldalon.)

Panasz a vallástalan tanítás ellen

Lélekbe markolóan érdekes az *Universul* című fővárosi lap egyik közelmúlt számában az a felszólalás, amit Anastase Bucur, musceli ortodox lelkész írt a templom és az iskola egymáshoz tartozandóságáról. Illetve arról, hogy ebben a tekintetben milyen megbontó jelenségeket kell észlelnie. Az illető felszólalása annyira tanulságos és meggondolkoztató, hogy jónak látjuk részletes ismertetést adni belőle.

Először is a felszólaló lelkész arról írt, hogy a román iskola a templomokból vette eredetét. A templomok előcsarnokában a pap és a kántor foglalkozott azzal, hogy a népet írás-olvasásra, számolásra és bizonyos egyéb elemi ismeretekre oktassa. Ebből az eredetből folyt, hogy amikor az iskolák önálló intézményekké fejlődtek, akkor se szakították meg az egyházzal való összeköttetésüket; ellenkezőleg: minden körülmények közt egységben maradtak az egyházzal. A faluk életében az volt az általános szabályszerűség, hogy a tanító, ki maga is falusi földműves gyermeke, buzgón látogatta a templomot, hívó példamutatással hallgattott az egyházi tanításokra, s ilyen hívó lélekkel volt a falusiak tanácsadója és felvilágosítója.

Azonban — mondja az illető hírlapi közlés — mióta országunk keleti szomszédságában, Oroszországban a vezetők főcélja minden vallásos hit kiirtása, azóta „nálunk is kezdi fogait mutogatni a vallástalanság hiénája.” „A falu vidékére, hol a román ember az ortodox hitben és az ősi erkölcsben folytatta a maga patriarháli életét, az utóbbi időkben olyan tanítók jöttek, kik ellenségesen viselkednek az ortodox hittel szemben, s „a vallásnélküliség” érdekében üznek hangulatterjesztést. Az én falumban két vallástalan tanító van. Ahol az egész község sohse hitte volna, hogy ilyen is lehetséges, most mindnyájan látjuk, hogy ezek a tanítók nem imádkoztatják a gyermekeket, ellenben gúnyt üznek a vallásból, a keresztvetést légyhajtó mozgásnak csúfolják, stb. Ők maguk a falu két végén helyiségeket bérelnek, hol mindenféle csavargókkal gyűléseket tartanak, vallásellenes röpiratokat osztogatnak, a szomszédos falvakba is propagandacsínálásra embereket küldenek.”

A továbbiakban aztán igen komoly és megdöbbentő kérdést vet föl a közlemény írója. Ezeket mondja: „De hogy csak iskolai működésükre szorítkozzam, amit ilyen romlott lélekkel végeznek, — mindig feltör bennem az a kérdés, vajjon nem vagyunk-e mi is bűnösök, mikor a romlásban passzív magatartással segédkezünk. Hogy tudjunk mi papok a gyermekek előtt megjelenni és hetenként két órán az ortodox hit tanairól beszélni, mikor a tanító hetenként 28 órán át az ellenkezőt tanítja? Fölhívom erre a fontos kérdésre a felsőbb egyházi hatóságok, valamint dr. C. Anghelescu nemzeti nevelésügyi miniszter figyelmét.” Aztán egész egyházközsége nevében és megbízásából kéri, hogy a gyermekeknek vallásos tanítókat küldjenek.

Egész lelki együttérzéssel tudjuk mi is átérzeni ennek a kérdésnek az igazságát. De éppen azért önkéntelenül lelkünkbe villan annak az igazsága is, hogy a hitvallásos rendszerű iskolák mennyire fontosak a nép számára. A mi kisebbségi magyar népünknek is kedves,

Reggel fáradtan, összetörten ébred

Igen sok ember és dacára annak, hogy idejében fekszik le, nem találja meg az éjszakai alvásában a napi munkához annyira szükséges regenerációt, felhőzést.

Ennek oka legtöbbször az emésztőszervek zavaraiiban keresendő. Az emésztőszervi betegségekben (máj-, epe-, vese-, bél- és gyomorbetegségekben) szenvedő ember munkaképessége lecsökken, állandóan lehangolt és nem csak önmaga kinlódik, hanem környezetét is zavarja. A baj gyakran tovább fejlődik és még súlyosabb tüneteket okozhat.

A világhírű amerikai „Gastro D.” gyógyszer közvetlenül a központi idegrendszerre és az emésztőszervek működését szabályozza vegetatív idegrendszerre hat, ezért az összes fenti megbetegedések esetében nagyszerű eredményeket értek el vele.

Kapható: minden gyógyszertárban és drogeriában vagy postán megrendelhető 130 lei után vét mellett Császár E. gyógyszertárban, București, Calea Victoriei 124.

ősi megszokású iskolafajtája volt a hitvallásos iskola. Ugy a katolikusok, mint a többi keresztény felekezetűek ehhez az iskolafajtahoz ragaszkodtak a legjobban, mert ez állott legközelebb a templomukhoz, az őseiktől örökölt erkölcshez, életfelfogáshoz és imádkozni tudáshoz. Igen, az imádkozni tudáshoz, mely az egyszerű néplelek számára minden más tudások között az első és legfontosabb, hiszen az ődesényák és édesapák hitének és élet iránti bizodalmanak a megtartása van meg benne. Az ő hitük iránti hűség nemcsak hangulatoskodás, hanem egy-egy népsors gyökerének a továbbfejlesztő nedvkeringése, mely nélkül elszárad maga a népélet.

Ahogy ezt az életszükséget ilyen életszükségként látta meg a fentebb idézett írás az ortodox román népre nézve, éppen olyan jelentőségű más népre nézve is a maga ősi hűe, a maga sokszázados lelki gyökérzete. Az ilyen lelki berendezéssel szemben idegen és zavaró az olyan iskolarendszer, mely a templomtól elfordul, s melyben heti két óra jut csak a vallásos gondolkodás terjesztésére, míg a hét többi 28. vagy még több tanóráján az ellenkező szellemű tanítás foglalhat helyet. Mi lesz így a tanított gyermekből? Kétségekkel és bizonytalanságokkal megtámadott lélek éppen a lélekfejlődés kezdő és megalapozó korában. És mi lesz a kétségeskedő és bizonytalanokodó ifjú lélekből? A lelkiismerelenségek, az élettől való megfutások, vagy az embertárs iránti gyűlölködések indulatainak a meleg-

ága. És mi lesz az ilyen lelkű felnőttekből? Egymást emésztő, egymást folyton ziláló társadalom, mely éppen legfontosabb talajában, az egyszerű néprétegben nem tudja önmagát és a maga-élete egyensúlyát megtalálni.

Végzetes nehézkedéssel súlyosodik tehát ránk, mindnyájunkra az ortodox lelkész kérdése, vajjon nem passzív segédkezés-e a romlásban, ha az iskolák hitvallásos jellegét elhomályosítani engedjük. De a kérdés tovább is hatol, Románia minden népelemére, minden ősi hitére vonatkozik. Ennek a továbbhatoló kérdésnek a fölvilágításánál szívszorongva ijedhetünk meg, hogy vajjon a népkisebbségek hitvallásos iskolái eltörlésére törekvő irányzatok hová vezetnek. Hiszen ami igazság az ortodox román népre nézve, ugyanaz az igazság az ország többi keresztény vallású népeire nézve is, kik a maguk hitvallásos iskoláiban ugyanazt a krisztusi tanítást és apostoli hagyományokat ápolják, melyek az ortodoxianak is feltett kincsei. Ha tehát a népkisebbségek hitvallásos iskoláit megbénítják, elfojtják, azoktól a hozzájuk tartozó népet elidegenítik, akkor ezeknek a társadalmában is megrendül és megzilálódik a néprétegek életfenntartó

erkölcsé.

Az országnak egyetlen felelős tényezője sem helyezkedhetik arra az álláspontra, hogy a néptöbbségből különböző más népelemek társadalmi romlása az ország érdeke lehetne. Hiszen amilyen arányban ezek a népelemek az ország lakosságát alkotják, az ő romlásuk ugyanolyan arányban az ország romlása is. De a baj nem is maradna az illető népelemekre elszigetelődött külön bajként, hanem ragályként terjedne tovább az ország egész társadalmi szervezetében. Ennek a végzetnek a fölismerése és elhárítása tehát az ország minden felelős tényezőjének elsőrendű kötelessége. Ami a népkisebbségeket illeti, rájuk nézve nem is sok a teendő. Nem kell érettiük új rendszereket kialakítani, nem kell társadalmi romlásuk megelőzése és gátak közé szorítása végett új fölépítéseket létesíteni. Csak azokat a hitvallásos iskolákat kell meghagyni náluk, amikben ők már századok óta megalapozták a hit és a tudás összhangjának a művelését. Csak ennek a teljes lehetőségét kell meghagyni, s akkor a hithű iskolák az ország népei között való nagy összhangot is természetes fejlődésként fogják elhozni.

A spanyol nemzeti csapatok előretörnek a Valencia és Barcelona közötti összeköttetés elzárására

A vörös csapatokat kiszorították Oviedo külvárosából

Madridból jelentik: A spanyol harcterekről érkezett jelentések szerint Madrid körül kedden csupán ágyutüz volt. Arganda előtt, a Jarama folyó északi partján leyó olajfa-erdő teljesen a nemzetiek kezében van. Az aragoniai frontszakaszon, Teruelről délre a nemzetiek továbbfolytatják előnyomulásukat délkelet felé. Ez a hadművelet meglepetésszerűen érte a vöröseket s célja az, hogy elzárja Valenciát Kataloniától és megszakítsa az összeköttetést Valencia és Barcelona között. A nemzeti csapatok újabb 45 km. tét nyertek a tengerpart felé is.

Oviedo környékén a vörösek erős támadást kezdtek és megkísérelték Oviedo elfoglal-

lását. A város elfoglalásával a vörösek ellensúlyozni akarták azt az erkölcsi hatást, melyet Malaga elvesztése okozott. Oviedót azonban nem sikerült elfoglalniuk. Az első támadás során behatoltak ugyan Oviedo külső városrészeibe, de a nemzetiek ellentámadása sikerrel járt és a vöröseket kiszorították Oviedonak ezekből a városrészeiből is.

Összeül a satumarei esküdtsték. Saját tud. Az új büntetőtörvény rendelkezése értelmében megalakult satumarei esküdtsték március elsején kezd meg első tárgyalási ciklusát. Az esküdtsték ülése március 10-ig tart, ha szükség mutatkozik, a zárónapot kitolják.

A mesterlövő

Írta: Forgács Ferenc

Az eset ott kezdődik, hogy Lajos bácsi, már mint Ressenyei Lajos az ugart forgatja a Hosszúszűeknek nevezett dűlőben.

Napsugaras ősi hangulat ömlik el a tájon. Lajos bácsi is nyakába akasztja hát a hajtőszárt és az eke szarvára támaszkodva, igyekszik szaporán poroszkáló lovai után.

A hátár is megélenkült, mintha csak újból kezdődne a tavasz. Népes fogolyesapatok surrogálnak, a nyúlak meg vesztüket érezve ficánkolnak. A sárguló akác sor mentén emelkedő horpadt domb napos oldalán őt is pajkoskodik. Pedig már az „emberes” hónapok közepe táján jár az idő s tudvalevő, hogy ilyenkor egy durranás csak és örökre vége a játékos kedvnek.

Lajos bácsi is ezen tűnődik.

Mi lenne, ha előhúzná a kocsiderékből a puskát, szépen, óvatosan megkerülné a dombot és onnan, ahol az a jókora kukoricaszárcsomó látszik, odaszólna a vidám társaságnak?... Talán még kettőt is sikerülne leteríteni egy lövésre... Az lenne aztán a vadászélmény. Azzal lehetne dicsekedni a cimborák előtt. Egy lövésre két nyúl!... Kevés vadász életében előforduló szenzációs eset, nem is beszélve arról, hogy milyen fenséges paprikást főzne az aszszony meg vacsorára.

Már-már azon van, hogy előkotorássa a flintát... de mégse...

— Nem lehet, ez a terület az uraságé — jőzanodik ki. És ha kiszól a dolog, hát örökre vége a passzióknak. A csendőrök elkobozzák a puskát... Micsoda szérven lenne... Rajta nevetne az egész falu.

Mert az is hozzátartozik az esethez, hogy Lajos bácsinak lángoló szívserelme a vadászat, a puszka... Afféle úripassziója, melyre módfelett büszke is, hiszen tekintély, megbecsülés jár érte a falu népe előtt.

Mar mint gyerek ellenállhatatlan vonalmat érzett a puszka iránt. Elemi iskolás korában képes volt 10 krajcárért egész napra étlen-szomjan elmenni hajtani a főjegyzőnek... Legénykorában talán ő volt az egyetlen az egész faluban, aki örült a háromszentes katonáskodásnak, mert tudta, hogy a katonának puskát adnak a kezébe.

A történeti hűség kedvéért meg kell ugyan jegyezni, hogy a puszka nem nagy hajlandóságot mutatott kezében az engedelmességre. A bajtársak szerint céllövészetek alkalmával a Lajos bácsi által irányított golyók közelebb jártak a találatjelzőkhöz, mint a fabábukhoz, de azért a ragaszkodás, a barátság a puszka iránt, maradt a régi. — Ennek a barátságának az okáért, mikor letelt a kemény három esztendő, vett magának egy olcsóbb serétes mardályt, amely akkorat szólt, mint egy kisebbfajta viharágyú és akkora füstöt eresztett, hogy a reggeli ősi kód hozzáképest kismiska. Aztán felcsapott vadászának, miután bekövetkezett az adóhivatalhoz legulerálni az ilyenkor már szokásos díjat.

Eleinte akadt ugyan némi zökkenő, mert hiába durrogott kezében a mardály, vad sehogyan sem akart esni, de amikor rájött arra az alapfeltételre, hogy a vadászpuskával is célozni kell, mert nem úgy terít mint a tölcsér, még az is megeseit, hogy eltalált egy-két fülést...

Most is ebben mesterkedett. A lovak poroszkálnak, Lajos bácsi még sóvár tekintetét a domboldalon legeltetve, ballag utánuk. A bűnre-ésábito őrdoz azonban nem hagyja békén egy

percet sem... Százszor is elhessegeti magától a gondolatot, de az csökönyösen, százegyszer is visszatér.

— Hát ha nem tudja meg senki? — sugia fülébe az incselkedő hang.

Körülnéz, mint a tilosba készülő tolvaj. Tényteg senki emberfia a környéken. Meg aztán ha valaki észre is venné?! Legfeljebb odaadja neki az egyik fülést és hallgat, mint a sír... Még el is indul a kocs felé, amikor gyakorlott szemé ismerős, hamvasszürke foltot pillant meg a szomszéd barázdában... Összehúzott szemmel vizsgálja.

— Nyúl az!... Isten ucce az! — bugyborékol fogai között a jókedv.

S hirtelen újabb gondolat villan át az agyán.

Ezt az egyet kellene elcsipni. Ha szólának is érte, azt mondhatná, úgy gondolta, hogy a saját földjén szabad... Bár, ha megmozdul, biztosan elugrik ökelme... Azért meg lehet próbálni, hát ha.

Lép egyet-kettőt, köhint is közben, de a hamvasszürke folt nem mozdul. Majd rákiált:

— Hess el te!...

Azonban a nyúl csak marad. Egy jókora rögöt hajít feléje... Arra sem ugrik el, inkább lejjebb lapul... Csak úgy ötletszerűen gondolja:

— Hiszen ezt a bolond jószágot még meg is lehetne fogni. Magában jót nevet a gondolon. Biztosan sokáig duhajkodott az éjszaka a vén korbely és most alaposan elnyomta a buzgóság.

És már óvatosan surran is feléje... Közelebb érve lehajlik, majd négykézlábra ereszkedik... No, már csak két lépés... már csak egy... Csak most el ne ugorjon... Minden izma megfeszül egy pillanatra s azután mintha acél-rugó pattantotta volna ki, röpül, mint a villám.

Indóstitásunk folytatása az első oldalról)

Egyetlen hatósági féknek sem szabad kiesni az önkézből, — írja a körrendelet. — egyetlen reszortnak sem szabad gyöngyöznie. Minden munkatársamtól lelkiismeretesség és lelkeséget kívánok kormányzati művünk befejezésére és a helyzeten való uralkodás céljából.

Tatarescu mingyárt beiktatása után tanácskozást folytatott Marinescu és Barca belügyi alminiszterekkel a foganatosítandó intézkedésekről.

A NEMZETI PARASZTPÁRT ALLÁSFOGLALÁSA.

Bucuresti. Saját tud. A Nemzeti Parasztpártban a kormányátalakítás ügyével kapcsolatban állandó tanácskozások voltak, amelyekről azonban sem a pártelnök, sem a vezető férfiak semmit sem közöltek a sajtóval. Általában az a vélemény, hogy ha a kormány tényleg foganatosítani fogja most azokat a rend- és tekintélyfenntartó intézkedéseket, amelyeket a Nemzeti Parasztpárt a királynak egyre-másra benyújtott emlékiratokban is sürgetett, a párt helyeselni fogja a kormányátalakítást.

SAMSONOVICI TABOROK VISSZAVONULT.

Bucuresti. Saját tud. Samsonovici táborok volt vezérkari főnök, akit nemrég neveztek ki a hadügyminisztérium és a hadfelszerelésügyi minisztérium szolgálatának összehangzásba hozatalára létesített új állásba, beadta lemondását tényleges tisztí minőségéről.

Benyújtották a képviselőházhoz a határmenti földek kisajátításáról szóló javaslatot

Bucuresti. Saját tud. Ilie Barbul satumarei képviselő parlamenti kezdeményezésű törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházban, amelynek két első szakasza így hangzik:

Mindazok a 25 holdon felüli földbirtokok, amelyeket nem román népi eredetű állampolgárok 1924-től kezdve bármilyen címen szereztek, a magyar határtól számított 100 kilométeres zónán, közérdekből kisajátíttatnak, telepítési céljaira, román kis- és középbirtokok létesítésére.

A második szakasz mindazok az 50 holdnál nagyobb birtokok, amelyekre az első szakasz nem vonatkozhatik, de amelyek más nemzetiségű román állampolgárok tulajdonában vannak, valamint a magyar állampolgárok földbirtokai, tekintet nélkül területük magyságára, az állam által megvásárlandók, ugyanezzel a céllal.

A harmadik szakasz szerint a kisajátítási árat az állam szabja meg, a második szakasz szerinti vételárat pedig a kérdéses birtokok reális ára szerint állapítják meg.

Egyenszen rá, hasmánt a fülesre. Az édes anyafölddel való találkozás pillanatában nagyot nyekken Lajos bácsi is, meg a nyul is... De se baj, mert megvan a zsákmány. Érti, hogy mozog, dolgozik alatta. Még csak a hosszú füleit kell megkaparintani s ott rugkapál kemény markában a halálraremült koma.

— Szép példány — emeli magasra — olyan kétesztendő lehet.

Most már csak tarkón kell legyinteni, hogy kiszálljon belőle a pára és este csinálhatja az asszony a finom nyulpaprikást.

De hirtelen támadt gondolat felhőzi a homlokát. Nyilván nem jó az érv. Ha megnyuzza és nem látszik rajta lövés helye, még azt hiszik, hogy úgy dögölve találta. Az asszonynak nem mondhatja el a valóságot, mert kiveri még a faluból is, hogy vadász létre fogott nyulat viz baba. Igen keményfejű, nem lehet neki magyarázni... és akkor befellegzett a passziózásnak, mert természetes lesz az asszony érvelése, hogy aki fogni is tud nyulat, az minek költ vadászejegyre, töltényre, meg puskára.

Valami elszorul a szíve táján, amikor arra gondol, hogy egy lövést mégis csak el kell pocsékolni, mert egy töltény még házigyártásban is két kiströccs árába kerül... De hiába... Meg kell lenni!... Pedig ezzel újra fenyegeti a vesztély, hogy valaki mégis megveszeli a csalafintaságot... de már minden mindegy... már oda a józan ész s Lajos bácsi nem számol a következményekkel.

— Le kell puffantani, oszt le kell! — motyogja.

— De hogyan? — tűnődik. — Ha elengedi, nem lesz biztos a lövés, mert a nyul fene gyorsan szedi a lábait... Valami praktikus megoldást kell kieszelnie. Persze, persze, hogy ez nem jutott előbb is már az eszébe... Meg kell

Az angol koronázási ünnepséget diplomáciai botrány fenyegeti

A négus meghívása miatt kiéleződik az angol-olasz ellentét. Az angol sajtó egyrésze kárhordozója a meghívást, másik része az angol király meg sértésének mondja, ha Olaszország távolmarad az ünnepségtől

Londonból jelentik: Az angol-olasz ellentét a négus meghívása miatt mindinkább kiéleződik. Angol diplomáciai köröknek az a reménykedése, hogy a négus nem fogadja el a meghívást és ezzel megkönnyíti az angol kormány helyzetét, nem vált valóra. A Londonban még mindig működő abesszin követség közleményt adott ki, mely szerint a négus a koronázásra való meghívást hivatalosan elfogadta, de személyesen nem vesz részt a koronázási ünnepségeken, hanem később megnevezendő személyekkel képviselteti majd magát. Londoni abesszin körökben úgy tudják, hogy Hailé Szelasszié vejét, Desta herceget

akarja Londonba hívni, hogy őt a koronázáson képviselje. Tekintettel arra, hogy Desta herceg még ma is harcban áll az olaszokkal, az ő megbízatása olasz részről olyan elbírálást vonna maga után, hogy ez Olaszország valószínűs provokálása lenne. Az olasz udvar ilyenformán semmi körülmények között sem képviselhető magát a londoni koronázáson. Az angol kormány részéről most megkísérlik, hogy a négust eltérítsék ettől a tervétől és módot keresnek arra, hogy az olasz kormánynak lehetővé tegyék a koronázáson való részvételt. Az angol sajtó tartózkodást tanúsít a négus meghívása körül fölvert hullámokkal kapcsolatban, mert nem akarja az olasz-angol viszonyban beállott szakadást még jobban kimélyíteni. A sajtó csupán a következőkben szól hozzá a négus személye körül föllángolt ellentétekhez:

A Daily Telegraph valószínűnek tartja, hogy a volt négus eleget tesz a meghívásnak és részt vesz a koronázási ünnepségeken.

A Daily Mail éles hangon bírálja Hailé Szelasszié meghívását, mely — szerinte — komolyan veszélyezteti az Olaszországhoz való jóviszonyt.

A Morning Post szintén sajnálkozását fejezi ki a kormánynak a szerencsétlen ötlete felett. A lap római értesülése szerint az olasz kormány a koronázáson való részvételt attól teszi függővé, hogy Anglia visszavonja-e vagy fenntartja a négus meghívását.

A Times szerint Hailé Szelasszié részvételéről nem lehet komolyan szó. A négus már csak azért sem jelenhet meg a koronázáson, mert azon egyetlen koronásfő sem vesz részt személyesen.

A Daily Herald azt írja, hogy az angol kormány azt hívta meg a koronázásra, akit akar. Ha Olaszország nem fogadja el a meghívást, ezzel megsérti az angol királyt.

.....

Honvédelmi kölcsönt vesz fel Anglia

Londonból jelentik: Az alsóház hétfőn este 154 szavazattal 87 ellenében elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza a kormányt, hogy a költségvetési előirányzaton felül öt éven keresztül egészen 400.000 fontig terjedő kölcsönt vegyen fel honvédelmi célokra.

A vakant zászlóalj

*

Timisoara-Ciuc, február hó.

Tejjehér téli
Különös karc...
Csonka, béna, felvak, idegsokkos ütődött
férfiak: emberroncsok lépdelnek hajdani ka-
tonai fegyelem erőltetésével. Ahogyan egykor
egyéni szabadságuk virtussá nemesített korlá-
tozásával kettősrendekbe kényszerítette őket a
"atonaélet".

Hadirokkantak halk, földszínién sápadt
serege csoszog, támolyog, biceg, sántít, mankó-
zik az állomás felé: újabb felülvizsgátra ren-
delték őket a fővárosba. Hátukon horpadt ta-
risznya. Szemükben elnyúlt, szenvedő életük
borzalmas élményei...

Magukbanézően, merev megalkuvással sor-
sulnak, egyfelé sem nézve „menetelnek”.
Mintha szegyelődés sorsukat. Ha egyikük, má-
sikuk büszketartású nadrágos embert pillant
meg lopva, amint elhalad mellettük: még ők
emelik épenmaradt jobbukat sapkájukhoz.
Tudatuk alatt ösztönösen arra gondolnak,
hátba elveszik azt a kevés hadinyugdíjukat,
melyből nemhogy élni, de meghalni sem lehet.
Pedig nekik járna katonapompás tisztelet-
adás.

Éppen olyan csendes, megviselt arcú fe-
kete fejkendős asszonyok csoportja kíséri őket

Elszorul szívem. Cikázó rémes hasonlato-
kat hessegetek el magamtól. Szörnyű lidérc-
dömlöként mindig visszatalok nekik, mintha te-
metői gyászmenet lenne!

Istenem! De más menetben masíroztak
akkor, egyszer! Öreg anyókák helyett piros-
arcú, kisírtszemű leányok, fiatal menyecskék
„mentek a regimént után...” Szólt a katonazene
s pattogó dallamára jobban megfeszült
daliás férfimellettek a vadonatúj katonaruha...
Virág volt a csákony, még az öldöklő fegyver-
nek is jutott... Virágos volt a vonat, mely
dalolva vitte őket. Mint annyi sok más! Akiknek
harmintévenmilliószámú örök emlékez-
tetője kellene lennie a világnak: nem életeket
elvenni, vágóhídra vinni, hanem megérteni, em-
beri sorsot biztosítani az embertestvériség, sze-
retet bibliás jegyében minden élőknek... Áll
ez különösen a szörnyű világégés „lármafái”-ra:
az égve-lobogó, alkonybaroskadt, önmagukat
emésztő, önhibájukon kívül lelkileg, testi-
leg megbénult, a jelen valóságában élő, hadi-
rokkantakra, özvegyekre, árvákra.

A törvényhozó testületek megértő jóindu-
lattal alkották meg az 1932. évi szeptember
10-iki hadinyugdíjtörvényt. Ez azonban nem
elég. Azt végre is keli hajtani, mégpedig egy-
forma mérték alkalmazásával.

Felre kell tenni ilyen népjóléti kérdésben
a politikát. A világháború rokkant, élő hősei
sem politizáltak: egyformán vildeztél, becsület-
tel voltak készek, a hazatiság legszebb eszmé-
nyével, akár életükkel is áldozni fajukért, nem-
zetükért, kirábulkért. Pusztá véletlen, hogy
életben maradtak, ha ugyan élet már az övék.

Élet? Ha nem láthatják Isten kék égét? A
nagy természet csodás, felszöges alkotásait, te-
remtő gazdagságát, gyönyörűsége színompá-
ját, aranylós napsütését? Ha nem tudnak ártat-
lan kis gyermekük, hitvesük ösztöne, tiszta sze-
mébe nézni és annak mély tükrében meg-
fürödni a lélek tükrébe szeretet összekötő, egybe-
foglaló, vonzó varázsserejében?

Élet? Ha nem hallják a szellő suttozását,
a levegőben szárnyaló madártrillát, gyermekük
gőggeselését, simogató beszédét és fülük érzé-
keny hártáján nem dobog a lüktető élet rit-
musa?

Élet? Ha nem karolhatják át a féltő, ag-
gódó és örvendő szeretet mágnesölésével sze-
retleiket? Nem foghatják meg az ekeszarvát
pacsirtadaltól, aranylós napsütéses reggeleken?
Ha kihullt a kenyeretadó toll, fűrés, kalapács,
ipari szerszám abból a kézbe, melyet teremtő
és nem romboló munkára alkotott a Gond-
viselés?

Élet? Ha nem járhatják a virágos, tarka
réteket, kékly hegyeket és félszögségük jól-
emberes érzésével alacsonyabbrendűnek, szá-
nandónak érzik magukat s tehetetlenségük
megalázó érzése életfogyasztóan érleli őket még
erőteljes korban a halál suhintó kaszája alá?

Élet? Akiknek józanesszét vették el a bor-
zalmak örjítő tobzódásának napjai, órái, per-
cei? Akiknek a szörnyűségek idegtáncra ideg-
zódott be roncsosá romlott testükbe, lelkükbe és
rémséges rémögő, reszkető fejtáji az élvezeteme-
lésre rémített szánnadó embereknek?...

Bizony: élet! Még így is élet! A társada-

Az önkéntes mentőtársulat egymillió lei kártérítésre perli a pénzügyminisztériumot

Timisoara. Saját tud. A per anyaga a szerb
megszállás idejére nyúlik vissza. Még 1919-ben
a szerbek rekvirálási során az önkéntes men-
tőtársulat két betegszállító autóját is elrekvir-
álták. A rekvirálást egy Petrovics Petán nevű
szerb kapitány végezte. A mentőtársulat idő-
közben többször megkísérelte, hogy kártala-
mitsák az elvitt gépkocsikért. A jugoszláv ha-
tóságok azonban nem látták beigazoltnak az
ügyet, mivel a kapitány annakidején csak a
jeletlen hadtestparancsnoksága által kiállított
parancsot mutatta fel, írásbeli elismervényt
pedig nem adott. A mentőtársulat végül kies-
közölte, hogy vizsgálják ki az ügyet, ekkor pe-

dig közölték a társulattal, hogy Petrovics Kapi-
tányt nem találják, valószínűleg meghalt. Vé-
gül is Románia és Jugoszlávia között megegye-
zés létesült, amely szerint a hasonló károsodá-
sokat elszámolják. Ennek alapján, a társulat
szerint, most már a román pénzügyminiszte-
rium felelős a kártalanításért s ezért a minisz-
terium ellen perrel léptek fel. A pört most
kezdte tárgyalni a törvényszék. A mentők egy-
millió lei kártalanítást kívánnak. Annakide-
jén, a rekvirálás után szakemberekkel meg-
állapították, hogy egy-egy gépkocsi értéke tí-
zenkilenc aranykorona volt, ami ma körül-
belül hatszázötvenezer leinek felelne meg.

A Lindbergh-család ismét beszélt magáról

Három új letartóztatás a Lindbergh-bébi meggyilkolása miatt

Newyorkból jelentik: A Lindbergh-bébi
meggyilkolása ügyében új vizsgálat indult. e
Newjersey állam kormányzója, Harald
Hofman közölte az amerikai sajtó képviselői-
vel, hogy a rendelkezésére álló legújabb ada-
tok szerint most már kétségtelenné látszik,
hogy nem a kivégzett Hauptmann Bruno
volt az egyetlen tettes. Feltétlenül voltak bün-
társai, akiket ki kell nyomozni és meg kell
büntetni.

Hofman kormányzó nyilatkozata nagy fel-
tűnést keltett az amerikai közvéleményben.
miután a Hauptmann-pör főtárgyalásán an-
nakidején állandóan azt hangoztatták, hogy a
vizsgálat tanúsága szerint Hauptmann Bruno
egyedül hurocolta el és gyilkolta meg a Lind-
bergh-bébit.

A most megindult új bűnvádi eljárás so-
rán Newjersey állam rendőrsége eddig három
gyanus férfit tartóztatott le: Gaston B. Means
magándetektívet, egy Brown nevű férfit és
Whittaker volt washingtoni ügyvédet.

Means magándetektív annakidején 20.000
dollárt szarolt ki egy Evelin MacLean nevű
newyorki milliomosnőtól, aki nagy ember-
barát hírében állott és segíteni szeretett volna
Hauptmann Brunón.

MacLean asszony meg volt győződve
Hauptmann Bruno ártatlanságáról és szíve-
sen fogadta Means detektívet, amikor ez ki-
jelentette, hogy be fogja bizonyítani Haupt-
mann Bruno ártatlanságát s leleplezi az igazi
tetteseket.

Eddig azt hitték, hogy a magándetektív
csak be akarta csapni a milliomosnőt és hamis
adatokkal vezette félre, most azonban kiderült,
hogy valóban nagyon sokat tud a Lindbergh-
bébi meggyilkolásáról s olyan részletekkel is
tisztában van, amelyeket eddig a vizsgálat so-
rán sehol sem szelöztek. Alapos a gyanu,
hogy Means detektív összeköttetésben áll vagy
legalább is állott a gengszterbandával,
amely a gyermekrablást megszervezte.

Veie együtt letartóztatták két barátját is,
akiknek szintén részük volt a milliomosnővel
köztörtélet lebonyolításában.

ISMÉT ELTŰNT A LINDBERGH-HÁZASPÁR.
Bombayból jelentik: A Lindbergh-házaspár
ismét gondot okoz a hatóságoknak. Lind-
berghékéről ugyanis hétfő este óta semmi hír
nem érkezett. Remélik azonban, hogy mint any-
nyiszor, ezúttal is alaptalanoknak bizonyulnak
az aggodalmak és Lindberghék újra előke-
rűlnek.

Bérmozgalom az építőipari szakmában

Timisoara. Saját tud. Az építőipari szak-
mában bérmozgalmat indítottak a munkások.
Atíratban fordultak az ipari munkaadók szin-
dikátusának építőipari szakosztályához és kol-
lektív-szerződést s egyben a bérkérdés rendezé-
sét kérték. A munkaadók foglalkoztak is

lomnak, hatóságoknak, minden rendű és
rangú, fiatal és öreg embereknek azon kell
lenni, hogy hálás szeretetteljes gyöngédséggel,
hősöknek kijáró, megkülönböztetett tisztelettel,
minden lehető anyagi és erkölcsi támogatásnak,
mostoha különbséget nem ismerő megadásá-
val, hogy életük tartalmat kapjon arra a rövid
időre még, míg a jó Isten élni engedi őket.

Ez a legkevesebb, ami kijár nekik...

A szomorú menet eltűnt lassan az épüle-
tek mögött.

Ugyanakkor az ellenkező oldalon lévő ka-
szárnyából, pattogó, hangos kúrtszóra kemé-
nyen lépdelve indultak harcászati gyakorlatra
egy utászászlóalj fiatal, életerős katonái...

Albert István.

már a beadvánnyal s válasziratót küldtek a
munkásoknak. Arra utalnak, hogy nézetük
szerint a mai viszonyok mellett nem igen le-
hetséges Timisoaran a béreknek egy színvo-
nalra való emelése. Egyrészt az erős konkur-
rencia okozza ezt, másrészt pedig a nagyon is
elszaporodott kontármunka. Timisoaranak kü-
lönleges helyzete van, írják a mesterek. Nincs
talán egy ardeali város sem, amelyben annyira
háttérbe szorulnak a helyben lakó munkások
s a vidékiek pedig mint olcsóbb munkaerők,
vagy vállalkozók keresethez jutnak. Az építő-
ipari munkaadók szerint a munkaviszonyok
rendezésére legalkalmasabb volna egy munka-
szabályzat életbeléptetése, amelyről a tör-
vény is említést tesz és amelynek tervezetét
a mesterek már be is terjesztették a városi ve-
zetőséghez. A szabályzatot kellene sürgetni.
A bérek rendezésére nézve konkrét javaslato-
kat kívánnak a munkaadók, azzal, hogy meg-
egyezés esetén gondoskodni kellene róla, hogy
az egységesen megállapított béreket be is tart-
sák az egész vonalon. Felszólítják egyben a
munkásokat, tegyenek javaslatokat a kontár-
munka leküzdésére.

Végső csaták Abesszinia utolsó szabadságharcosával

Desta herceget az olasz csapatok a négyezer méter magasságú Guragie hegységben üldözik

Rómából jelentik: Addis-Abebaból érkező jelentések szerint a február 20-án lefolyt csatában megsebesült Desta herceg, az utolsó, még harcoló abesszin főnök is. Olasz részről megállapították, hogy a főnök még él és szabadon van. Azonnal üldözni kezdték a csatár mellett kezdődő 3—4 ezer méter körüli magasságú Guragie hegységben.

A Tribuna értesülése szerint Desta herceg Addis-Abeba felé akart vonulni csapatával, de az olaszok közben megállították. Az addis-abebei merénylet azon a napon történt, amikor a zendülő abesszinokkal szemben a döntő csata megindult. Valószínűnek látszik, hogy a két-
rő összefüggésben van egymással.

A népkisebbségi kérdéstről előadásokat tartanak a buda- pesti egyetemen

Budapestről jelentik: A Pázmány Péter Tudomány Egyetem kisebbségi előadássorozatában Kenéz Béla nyugalmazott egyetemi tanár tartott első előadást a kisebbségi kérdéstről. Ennek során kifejtette, hogy a régi Magyarországon a románok és szerbek nemzeti egyházai erősebben voltak képviselve a főrendiházban, mint a magyar reformátusok. Mindenki, minden hivatalhoz a maga anyanyelvén fordulhatott. A román iskolák, tanítók és lelkészek évi 8 millió aranykorona államsegélyben részesültek. A magyar földműveseknek a fele volt birtoktalan, míg a románoknak és szlovákoknak csak egyharmada. Az államváltás után Magyarország még tovább fejlesztette a kisebbségek jogait. A kisebbségek nyelvében járatos tisztviselő alkalmazását rendelte el biztosította a szülők szabad választási jogát a tanítás nyelve tekintetében.

Bevégeztek a német-osztrák megbeszélések

Gazdasági és közművelődési téren továbbfejlesztették a múlt évi júliusi egyezményt. — Neurath báró külügyminiszter elutazott Bécsből

Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban tartózkodó Neurath német birodalmi külügyminiszter kedden délután folytatta tanácskozásait Schuschnigg kancellárral. A megbeszélésekről hivatalos közleményt még nem adtak ki. Osztrák politikai körökben azonban úgy tudják, hogy a tanácskozások igen szívélyes légkörben folytak. Megállapították a megbeszélések során a német-osztrák gazdasági szerződés kedvező eredményeit és megegyeztek azokban a módosításokban, melyek a jövőben lehetővé teszik a két állam kulturális kapcsolatainak mélyítését.

Papen bécsi német követ este ünnepi vacsorát adott Neurath külügyminiszter tiszteletére. Este 10 órakor fogadás volt a német követségen. Neurath külügyminiszter feleségével és kíséretével éjszaka 11 órakor hagyta el az osztrák fővárost.

A londoni osztrák követség hivatalosan cáfolja azt a hírt, mely szerint Neurath Bécsben négyes szövetséget ajánlott volna föl Németország, Ausztria, Olaszország és Magyarország között.

Itt az alkalom, Asszonyom, hogy boldogságát biztosítsa!

Bársonyos, szépségtől
ragyogó arcbőr

...vagy A TELJES
ÖSSZEG

VISSZATÉRITÉSE!

Szinte nevetségesen alacsony összegért — és ilyen garanciák mellett! Habozni fog-e, Asszonyom, hogy arcbőrének azt az elragadó hamvasságot, azt a rózsás pirt adja meg, amelyet „Cadum arcbőr”-nek hívnak? Tegyen, a mi felelősségünkre, egy kis próbát. Vásároljon egy doboz, 3 darab Cadum szappant. Használja az egyiket... körülbelül egy hónapig tart! Ha használata után nem győződött meg, hogy a Cadum szappan a legjobb, a leggazdaságosabb minden toalettszappan között, küldje vissza az elhasznált szappan göngyölegét a másik két megkezdetlenül együtt a Cadum irodának, București, Str. Sf. Ionici 8. Visszatérítik a TELJES összeget. Az Ön szépségéről van szó: ne késlekedjék, vásároljon azonnal egy doboz, 3 Cadum szappant.

Garantáljuk
teljes megelé-
gedését, vagy
visszatérítjük a
teljes összeget

Az utolsó darab
táig használható,
és utatd, valamint
minden egyéb felül-
mulhatatlan talaj-
donságot csorbítat
anul megártja

Cadum Szappan

Az olasz-francia viszony kérdése a francia szenátusban

Delbos külügyminiszter kifejtette, hogy a Népszövetség határozata előtt nem ismerhetik el az olasz király abessziniai császárságát

Párizsból jelentik: A szenátus keddi esti ülésén Delbos külügyminiszter röviden válaszolt a hozzá intézett interpellációkra.

Az olasz-francia viszony tekintetében kijelentette, igen sajnálatos, hogy az új francia nagykövet még mindig nem tudta átadni megbízó levelét. Az olasz kormány, bár hozzájárult Saintquantin megbízatásához, ragaszkodott ahhoz, hogy a megbízólevelét az olasz király és abesszin császár címére szóljon. A francia kormány ezt a kívánságot nem teljesíthette, mert, egyrészt az olasz kormány az új amerikai nagykövettől nem kérte ennek a feltételnek a teljesítését, másrészt pedig Franciaország egymagában és önhatalmulag nem ismerhette el az olasz hódítást és nem tehetett túl magát a Népszövetségen. Nem osztja — úgymond — egyes szenátorok aggodalmát e tekintetben, hogy Franciaország szövetségi viszonyai meglazultak volna. Ellenkezőleg: Franciaország sohasem állott olyan szoros barátságban Angliával, mint ma és az Egyesült Államokkal is kitünő a viszonya. A szenátus

végül 221 szavazattal 1 ellenében bizalmas szavazott a kormánynak.

AZ ÉSZAKAFRIKAI FRANCIA GYARMATOKBAN A KOMMUNISTÁK FÜLLAZÍTOTTÁK A BENSZÜLÖTTEKET

Párizsból jelentik: A francia „Tűzkereszt Szövetség” nevű mozgalom, mely jelenleg „Társadalmi Párt” néven szerepel, az észak-afrikai francia gyarmatokban is propagandát kezdett. A mozgalom eredményének ellensúlyozására kommunista ügynökök fellázították a bennszülött lakosságot és rávették őket, hogy támadják meg a párt gyülekező helyiségeit. Oran mellett, egy kisebb városkában mintegy 300 főnyi bennszülött tömeg megrohanta a párt négy vezérét és késszúrásokkal súlyosan megsebesítette. A pártvezérek autóját felgyújtották. A „Tűzkereszt Szövetség” vezetősége táviratot intézett a párizsi belügyminiszterhez és erőlesen tiltakozott az algéri rendőrök magatartása ellen, akik tétlenül nézték a fellázított bennszülöttek garázdálkodásait.

Magyar mechanikus a madridi királyi udvarban

Budapest, február hó.

Amint már a címünk is sejteti engedni: az alább megírt igazvaló történet nem a mai Spanyolországban most is dühöngő vérzivataros időszakában történt meg. Madridban királyi udvar már jó ideje nincs, — a mi időnkben, a XVIII-ik század második felében pedig még javában virágzott. A nemes hidalgók akkortájt dehogyan is álmodhattak még a mai véres polgárháborúról és más ilyesmire! Semmi akadály nem volt tehát annak, hogy a vasvármegyei Senyeháza község érdemes egyszerű szülőltje, Imre György uram a maga józan fejével, rátermettségével, nagy igyekezetével szép szerével bejusson és hírnevet teremtsen magának a spanyol királyok madridi udvarában.

A magyar mester II. József császár előtt...

Mint nem egy hasonló társának: a teljes ismeretlenség évszázados porrétege fedi még az emléket is ennek a derék magyar embernek, akinek a maga reklámnélküli, szerény életfolyásában nem is a magyar földön termett a babér, hanem a nagy külföldön találta fel méltó boldogulását. Hogy csakugyan nem lehetett valami közönséges ember ez a jó Imre mester, amellyel már az a való tény is ékesen tanuskodik, hogy a minden jeles dolog iránt érdeklődő II. József császár egy ízben maga elé hívatta Bécs városába (a mi mesterünk akkor éppen Párizsban lakott) és hosszasan elbeszélgetvén vele, uralkodói őszinte elismerésével jutalmazta.

Csont- és ércsztergályos.

Hiteles írások szólnak arról, hogy ez a senyeházi Imre György, a maga istenadta természetes tehetségével egy olyan iparágra adta magát, melynek a XVIII. században egész Európában is édeskevés hívatott művelője volt: a csont- és ércsztergályozásban képezte ki magát Pozsonyban, a jónévű Angrer József műhelyében. Ügyességben, technikai rátermettségben hamarosan túlszárnyalta mesterét is, majd nagyotakarással nyakába vette a világot.

Pozsonyból Grácsba vándorolt, maj rövid itt-tartózkodás után Bécsbe ment. De a császár-városhól nemsokára ismét útra kerekedett és meg sem állott Párizsig. A francia fővárosban elég hamar felismerték ennek az igénytelen magyar embernek rendkívüli képességeit s főként ércsztergályos munkái általános feltűnést és elismerést keltenek. Közben még — ismeretlenség gyarapítása okából — átnézett az angliásokhoz is. Londonba, de néhány hónap múltán megint csak visszaköltözött Franciaországba.

A spanyol király meghívására...

Igazi hírnevét ez alatt a többéves párizsi tartózkodása alatt alapozta meg a jó magyar mester, mint elismert elsőrendű mechanikus. Itt, Párizsban érte őt az a nagy változás, mely élete sorsának további és végleges irányát megszabta. Híre-neve eljutott az akkori spanyol ud-

varba is és egy szép napon, egyenesen IV. Károly spanyol király megbízásából, meghívást kapott — Madridba. A derék Imre mester tehát a megfelelő reverenciával jelentkezett a nagy katolikus spanyol udvarnál. Itt nagyon kegyesen fogadták a magyar iparos mestert s hamarosan kész volt a szerződés is, mely őt kerek tíz esztendőre a madridi udvar szolgálatához köti, évi 15.000 livre fizetéssel, amely osztrák értékben megfelel 5835 akkori ezüst forintnak.

„Eb, aki megbánja!...”

Adataink vannak arra is (legelőbb az 1822-i Tudományos Gyűjtemény emlékezett meg róla), hogy Imre György mester madridi szerződésében megfelelő gondoskodás történt a kikötött tíz esztendő letelte után bekövetkező eshetőségekről is. Ha ugyanis Imre mester a tíz év elmúltával továbbra is Spanyolországban marad, akkor élete fogytáig évi 1000 forint járadékot kap, míg ha a jelzett idő óta elköltöznék a spanyolok földjéről, 600 forintnyi évjáradékban részesül. Az egyezség kész volt és a mi emberünk magyarosan a tenyerébe csapott az etikettes udvarbéli uraknak. Még talán hozzá is tette magában: „eh, aki megbánja!...”

Madridban dolgozott hát becsülettel, emberiséggel a jó Imre György a szerződésben kikötött tíz esztendőig. Mikor aztán már letelt ez az idő — bizony erősen fáradtnak érezte magát és élete hátralevő idejére hazakivánczolt Magyarországra. Bármilyen jól találta is magát az őt megbecsülő nemes hidalgók között, úgy érezte mégis, hogy inkább talán már otthon lenne neki a helye Békésen vagy Debrecenben.

A madridi temetőben porlad a magyar mester.

Az akkori madridi osztrák-magyar követ gróf Eltz, nagyon jó embere volt, úgy félig-meddig barátságban is volt vele. A jölelkű diplomata akárhányszor meghívta őt magához ebédre s viszont gróf Eltz is többször meglátogatta a jeles magyar embert otthonában. Imre György tehát 1804-ben nagyon tisztességtudó kérelmet terjesztett be a grófnak, ezenkívül magyarországi rokonai, Vasvármegye közbenjárásával, a bécsi királyi magyar kancellária útján tetek lépéseket arra, hogy a mester, szerződéses évjáradékának veszélyeztetése nélkül otthagyhassa Spanyolországot.

Amde erre az volt a hivatalos felelet, hogy hazamehet, de akkor elveszíti az évjáradékot. Ezt pedig már az öregedő Imre mester, nem akarta. Ottmaradt tehát véglegesen Madridban s ott is fejezte be minden hivalkodás nélküli munkás életét ez a tetőtől talpig kiváló magyar mesterember. Megtakarított vagyonkáját 1807-ben a Békésen, nehezebb sorsban élő Mihály bátyjának, a szorgalmas süvegesternek gyermekeire hagyta. A madridi temetőben porló csontjai felett ma a történelem legvérengzőbb polgárháborújának bombarobbanása zenél...

Zs. B.

* Megrögzött székrekedések és annak mielőltéle káros következményeinél a gyomorbelcsatornát reggelenként felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja, az emésztést és az anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megélénkíti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Az orvosok ajánlják.

Kaland a kígyókkal

A dzsungelben lakó emberek, fehérek és bennszülöttek egyaránt, nem feltétlen ellenségei a kígyóknak. Sőt vannak olyan vidékek is, ahol a kígyókat háziállatként tartják, amelyeknek az a feladatuk, hogy a trópusi patkányinváziót ellensúlyozzák. A kígyók ugyanis sokkal veszedelmesebb ellenségei a rácsálóknak, mint a macskák. Sokkal ügyesebbek és kegyetlenebbek.

A kígyók veszedelmessége általában mégis nagyobb, mint hasznossága. A svájci kutató, Hans Liniger, aki mint geológus járta be a dzsungelt, megszokta ott, hogy lefekvés előtt a párnája alá nézzen a reggel kirázza a cipőit és a nadrágját, hogy kígyó ne maradjon bennük.

Egyszer, mikor Jáva óriási dzsungelét járta be, egy hegyi fürdőhelyre került, ahol megtalálta a régen nélkülözött kényelmet: a tiszta, friss mosdóvizet. Míg ugyanis Keleten a víz az agyaghordalékok miatt piszkos szokott lenni, itt egészen tiszta volt, mert egy hegyi patakából vezették a fürdőhelyre. Liniger nagy örömmel állt a cső alá, amelyből az üdítő víz áradt, hogy megfürödjék. A csőből hirtelen gyanus zörejt hallott, aztán üstét érzett a vállán s egy fekete, hideg tömeg zuhant a hátára. Az ijedségtől kiáltani sem tudott; toroka elszorult. Hirtelen azonban kiugrott a kádából és látta, hogy a másfél méter hosszú kígyó a fürdőmedence egyik sarkába menekült. A következő pillanatban már a szabadban volt. Liniger elmesélte, hogy látszólagos lélekjelenté fölért ő maga csodálkozott legjobban s úgy véli, hogy a borzalmas percben valami eltemetett, ősi őstörténet folytán cselekedett, amely az őserdőben ismét feltámadt benne.

Még félelmetesebb volt az az élmény, amelyben Djambiban volt része, amelyet kígyóparadicsomnak neveznek. Itt szolgái röviddel újév előtt egy fiatal nőtényi python-kígyót láttak a patakban. Liniger lelövette a kígyót s kínai szolgái egyikének két forintot ígért a kígyó megnyúzásáért. A kígyó bőrét éjszakára sátra mellé kifeszítették száradni. A vadállatok miatt éjszakánként egy amerikai viharlámpa égelt a sátor előtt. Fényénél egy külön e célra fizetett kuli állt őrt. Liniger arra ébredt hirtelen, hogy cölöpökre vert sátra inog. Dühösen kiáltott ki az őrnök, hogy maradjon nyugodtan, de nem kapott választ. A könnyű építmény ismét megmozdult. Liniger egy tolvaj jelenlétére gyanakodott és agyából megvilágította a környéket lámpájával. A következő pillanatban remült ordítást hallott annak a sáturnak az irányából, ahol a bennszülött topografusok aludtak. Csak másnap tudta meg a riadalom okát: egy óriási python tört be a laborba és siklott azon keresztül, — megölt nőtényét kereste. Ez az óriási kígyó bújt át Liniger sátra alatt is. Az őt, amint megpillantotta a kígyót, kerekét oldott.

A hatalmas mergeskígyók nem mindig agresszívek. Ellenőrző útjain Liniger egyszer egy kuli kíséretében haladt az őserdőn keresztül. Az utat, amely egy mocsár mellett haladt, ledőltek fák kerestették. Abban a pillanatban, amikor Liniger egyik csúszos fatörzsön állt, tőle alig két méternyire egy vastag és zöld szemüveges kígyó dobta fel magát. Liniger nem ugorhatott a mély mocsárba, a fatörzsön viszont nem tudott megállni s úgy látta, hogy elveszett. A kígyó dühösen feduzzasztotta nyakát, ha a férfi hátrált volna, a kígyó azonnal lecsapott volna rá. Mozdulatlanul maradt tehát, mert a háta mögött álló kuli ezt sugta fülebe: — Diam tuant! (Légy csendben, uram!)

Igy állt szemtől szemben a kígyó es az ember — Liniger még ma sem tudja, hogy mennyi ideig. A kígyó dühé azonban lassan felohadt. Teste összezsugorodott, Liniger lassan hátranyúlt fegyveréért, de mozdulatára a kígyó ismét dühösen felegyesedett, azonban most sem támadott. Óráknak telő idegtépő percek múltak el, míg a kígyó ismét elcsittult és végre tovább siklott.

Az árvíz pusztítása Dél-Magyarországon, a jugoszláv határnál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Caroli nr. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400
 negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.
 Magyarországon: Egész évre 90 P, fél évre 45 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekkszámunk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Plat. Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztökélünk meg és nem adunk vissza.
 Csakis válaszbellyel megválaszolunk.

**BECSI TÜNTETÉSEK NEURATH EL-
 UTAZASAKOR.** Bécsből jelentik: Kedden az
 éjszakai órákban kisebb csoportok megkísérél-
 ték, hogy a Maria Hilfer Strassera jussanak és
 Neurathot elbucustassák. De az utvonulat
 addigra teljesen megtöltötték az osztrák haza-
 fias arcvonal emberei és így ez a tüntető-cso-
 port megakadt a mellékutakban. Több helyen
 át akarták törni a hazafias arcvonal gyűrűjét
 és emiatt összetűzésre került sor. A tüntető
 csapatok, akik nyilván nemzeti szociálisták
 voltak, az „Egy nép, egy birodalom!” jelszót
 kiáltották. A tüntetésbe a rendőrség is bele-
 avatkozott és 30 embert előállított.

Vezérfelügyelői látogatás. Odorheiu. Sa-
 ját tud. Pteancu Sándor, közoktatásügyi vezér-
 felügyelő pár napon át hivatalos látogatást vég-
 zett Odorheiu városában. Meglátogatta az összes
 hitvallásos és állami középiskolákat. A vezér-
 felügyelő jó benyomásokkal távozott a székes-
 anyavárosból.

„Magyar Uriasszonyok Lapja”

Szépirodalom. Művészet. Divat.

Modern kézimunka és gyermeklap mel-
 lékkel megjelenik havonta háromszor.
 Komoly érdeklődők kérjenek e legszebb
 magyar folyóirathoz ingyenes mutatónyom-
 tat. Ha három példányos mutatónyomtatást
 óhajtanak, 9 lei értékű postabélyeg beküldését
 kérem.

Vezérképviselet: **TÜRÖK JÁNOS, Oradea,**
Căsuța poștală Nr. 47.

**Tiszújító közgyűlést tartott a tarnava-marei
 nyugdíjasok egyesülete.** Sighișoara. Saját tud. A tarnava-
 marei nyugdíjasok egyesülete a napokban tar-
 totta tiszújító közgyűlést. Sighișoaran. A köz-
 gyűlésen szépszámban képviseltették magukat a
 környékbeli fiókegyesületek. Titkos szavazással
 a következő vezetőséget választották: Prescurca
 Ioan volt prefektust, eddigi elnököt díszelnökké,
 dr. Bálint Simont ügyvezető elnökké választották.
 Alelnökök lettek: Dénes János és dr. Adleif Dániel.
 Igazgató tanács: Graffius Alfréd, Puia Ioan,
 Dobruhan Gergely, Schneider András és Zikei
 Henrik. Felügyelő bizottság: Müller Vilmos, dr.
 Theib Vilmos, Ajtay György, Bárnan Nicolae,
 Schnell János, Draaser Frigyes és Gál József.
 Pótlagok: Keul Károly, Moldovan Pavel, Lőrincz
 Mózes, Gull Vilmos és Roboz Elek. Végül a köz-
 gyűlés jegyzőkönyvi közönetet szavazott Mosara
 Aurél polgármesternek, aki segítségére volt a
 nyugdíjasoknak téli tüzfűszükségletük beszer-
 zésére.

**EGÉSZ SZEMÉLYZETÉVEL ELSÜLLYEDT
 EGY SZOVJET JÉGTÖRŐHAJÓ.** Moszkvából je-
 lentik: A „Szomjorka” nevű szovjet jégtörőhajó,
 valószínűleg egész személyzetével, a Fekete
 tengerben elsüllyedt. Két segélyhajó indult fel-
 keresésére, de nem találták meg sem a hajó
 roncsait, sem a személyzetet.

Istanbulból jelentik: Az Odessza közelében
 elsüllyedt „Semjorka” orosz jégtörőhajó katasz-
 trójájáról a következőket jelentik: A hajó beszo-
 rult a vastag jégbe, mely rettentő erejével össze-
 roppantotta. A hajón 52 matróz tartózkodott és
 a hajóval együtt valamennyien a tengerbe veszt-
 tek. A segélyhajók a jég miatt nem tudták meg-
 közelíteni a szerencsétlenség színhelyét és a ki-
 küldött repülőgépek is eredménytelenül tértek
 vissza. Sem a hajó roncsait, sem az embereket
 nem találták meg.

Zürichi zárlat. Párizs 20.40 egynegyed, Lon-
 don 21.45, Newyork 438 háromnegyed, Brüsszel
 73.95, Milánó 23.08, Amszterdam 240, Berlin 176.30,
 Bécs — schilling 78.35, Prága 15.29, Varsó 83,
 Belgrád 10, București 325.

NYIRÓ JÓZSEF ÜNNEPLÉSE. Odorheiu. Saját tud. Odorheiu város és vármegye iro-
 domkedvelő közönsége meghatán kedves és
 meleg ünneplésben részesítette vasárnap este
 Nyíró József íróat abból az alkalomból, hogy a
 legtekintélyesebb irodalmi társaság: a Kis-
 faludy társaság tagjai sorába választotta. A
 magyar pártotthon virágokkal feidíszített nagy-
 termét zsufolással megtöltötte a társasvacsorára
 összesereglett közönség, amelynek soraiban
 nők is igen tekintélyes számmal jelentek meg.
 Az első felköszöntőt Szakáts Péter volt szená-
 tor, a társaság legidősebb tagja mondta. Tartalmas és szónoki lendülettel előadott be-
 szédében arról a nagy örömről szólt, amit
 Nyíró József kitüntetése minden körben kivál-
 tott és éllette az ünneplést. Jodál Gábor dr. a
 Magyar Párt elnöke, hasonlatokban gazdag
 beszéde után Nyíró családjára üritette poharát.
 Biró Lajos mint vendégek köszöntője megko-
 szorozott vendéglátását. Lakatos Tivadar és
 Bona Lajos dr. a nagy természet üdvözlőt
 hozták el a természet szépségeit megéneklő
 szepírónak. Csiky Albert a Polgári Önképző-
 kör, Biró Sándor pedig a ref. kollégium üdvöz-
 letét tolmácsolta. Balassy Dénes és Tompa
 László értékes felszólalásai után az ünneplést
 emelkedett szözlásra és nagyhatású beszédben
 mondott köszönetet az elhangzott üdvözle-
 sekért. Nem engem választott tagjai sorába a
 Kisfaludy Társaság, mondotta az ünneplést,
 hanem a székes népet, amelynek én csak toll-
 forogató fia vagyok. Ez vezetni kezemet az írás-
 ban, ez termékenyíti meg aqyamat, ez teszi
 fogékonyvá keblemet a benyomások befogadá-
 sára, mert a néperért dobog szívem. — A mély
 nyomokat hagyó beszéd után még egy ideig
 kedélyes beszélgetés között maradt a
 társaság s az éjjeli órákban egy örökre feled-
 hetetlen emlékekkel távozott.

**Új sajtótűnők a magyar külügyminisztérium-
 ban.** Budapestről jelentik: Dr. Marossy Ferenc
 követségi tanácsos, eddigi külügyminisztériumi
 sajtótűnök szerdán délelőtt bucsuzott el a sajtó
 képviselőitől. Marossy Ferenc 4 éven át töltötte
 be a külügyminisztériumi sajtóosztály vezetői
 tisztjét. Bucsuzása alkalmával összesen közö-
 netet mondott a sajtó támogatásáért és bemutatta
 utódát, dr. Szent-Istvány Béla miniszteri ta-
 nácsost. Az új sajtótűnök hosszabb beszédben üd-
 vözölte a magyar sajtó megjelent képviselőit és
 kérte, hogy ugyanolyan szeretettel támogassák
 munkájában, mint elődjét. Szent-Istvány Béla dr.
 eddig a nemzetközi szerződési osztály vezetésével
 volt megbízva és főleg népszövetségi ügyekkel
 foglalkozott. Helyettes delegátusi minőségben
 1933-tól kezdve állandóan résztvevett a Népszövetségi
 közgyűléseinek és különböző bizottságainak
 munkájában. Több nemzetközi értekezleten kép-
 viselte a magyar kormányt.

**Szobrot állítanak Ráth Mátyás, az első ma-
 gyar újságíró emlékére.** Győrben jelentik:
 Győrben mozgalom indult, hogy az első ma-
 gyar újságíró, Ráth Mátyás emlékére szobor-
 művet állítsanak fel. Ráth 1780-ban „Magyar
 Himnódó” címmel indította az első magyar-
 nyelvű újságot Pozsonyban. Győrben szerkesztett
 és ott is temették el.

* **Aki tulsokat evett vagy ivott és rosszul
 érzi magát, annak egy pohár természetes „Ferenc
 József” kóserüvíz igen gyorsan és alaposan kitisz-
 títja a gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szer-
 vezetét! Az orvosok ajánlják.**

Kétszáznegyvenöt pécsvidéki bányamunkás tovább folytatja a földalatti éhségstrájkot

Az a veszély fenyeget, hogy a tárnákat elborítja a víz

Pécsről jelentik: A múlt hét péntekjén fe-
 jeződött be a pécsvidéki bányamunkásság bér-
 mozgalma, amelynek során a munkásság kép-
 viselője, Tolnay József párttitkár a főispán
 előtt írásbeli garanciát adott arra vonatkozó-
 lag, hogy a munkásság se földalatti, se föld-
 feletti sztrájkot nem fog kezdeményezni.

A vasadi munkásság azonban nem tudott
 belenyugodni a történetekbe, napok óta folyt a
 mozgolódás, a földalatti sztrájk. Kedden dél-
 után két óraker, a váltás során kétszáznegy-
 venöt munkás ment le az aknába. Három óra-
 kor a munkások odalent gyülekezni kezdtek
 az egyik nagyobb munkahelyen és rövid tanács-
 kozás után kihírdették, hogy éhség-strájkot
 kezdenek.

Szerda déli jelentés szerint a bányászok
 tovább tartják az éhségstrájkot. Tekintettel

A gyomor gácai ellen egy bevált gyógyszer a „Leopills”

E pillulák rövid használata után már
 megszűnik a terhes gázképződés anél-
 kül, hogy a szer kellemetlen mellék-
 hatást okozna. Eppen ezért „Leopills”
 emésztőszernek is ajánlható nehéz
 ételek fogyasztása után.
 Minthogy tisztán növényi anyagokból
 készült hashajtó, a „Leopills” — enyhe
 és biztos hatása révén — teljesen kül-
 lönbözik a többi kémiai anyagból készült
 hashajtóktól, amelyek alkalmazása
 igen gyakran kellemetlen hatást vált ki.
 Dobozok 30.— és 80.— leírt minden
 gyógyszerárban és drogériában kaphatók.

LEOPIILLS

Az új büntetőtörvénykönyv ismertetése.
 Odorheiu. Saját tud. A Polgári Önképzőkör
 szabadliceumi előadásának során dr. Wenetsek
 József ügyvéd nagyszabású előadásban ismer-
 tette a Károly király nevét viselő új büntető-
 törvénykönyvet. A közhasznú előadást sűrű tap-
 sokkal jutalmazta a nagyszámú hallgatóság.

**A PÁRIZSI OPERA COMIQUE VEN-
 DÉGJÁTÉKA BUDAPESTEN.** Budapestről je-
 lentik: A párizsi Opera Comique 15 tagu mű-
 részegyüttese szerdán tartja első vendégjáté-
 kát a Városi Színházban. Kedden az Opera-
 ház teadélutánt rendezett a párizsi vendégek
 tiszteletére, akik az elragadtatás hangján nyil-
 latkoznak a budapesti vendéglátásról. A pári-
 zsi művészek két estén szerepelnek Budape-
 sten és francia zeneköltők műveit mutatják be.

**Véresre verték a nemzeti parasztpárt ifjusági
 osztályának vezetőjét.** București. Saját tud. A
 cernauti diákokthozban véresre verték Vasile
 Parascan egyetemi hallgatót, a Nemzeti Pa-
 rasztpárt ifjusági osztályának vezetőjét, mert
 a jobboldali érzésű ifjúságnak nemeteszó cikket
 írt a légionista temetések alkalmával. A megün-
 ditott vizsgálat során tíz egyetemi hallgató je-
 lenkezett az ügyészségen s közölték, hogy ők
 verték meg Vasile Parascant. Mind a tízet letar-
 toztatták.

**UJABB TROTZKISTA PÖR KÉT HALÁ-
 LOS ITELETTTEL.** Moszkvából jelentik: Nis-
 nij-Udinszkban újabb trotszkista pert tárgyal-
 tak, melyről azonban a moszkvai lapok nem
 írtak. A pör vádlottai többnyire vasutasok vol-
 tak. Két vádlottat halálra, egyet 8 évi fegyház-
 ra ítélték. Az egyik vádlott, Mirotovszki ellen
 az volt a vád, hogy résztvevett Kyrrov meggyil-
 kolásának előkészítésében.

A bányavárosban is dul a náthaláz. Baia-
 Mare. Saját tud. Az országszerte tomboló nátha-
 lázjárvány megérkezett a bányavárosba is. Az
 orvosok alig győzik a munkát. Hétfőn reggel dr.
 Selegianu János városi tisztifőorvos intézkedé-
 sére egy hétre bezárták az összes iskolákat, mi-
 vel a növények és a tanári kar nagyrésze
 beteges fekszik.

arra, hogy a sztrájkolók leállították a vízszivattyukat, nagy veszély fenyeget, mert az összes tárnákat elboríthatja a víz.

A bányagazgatóság azon a véleményen van, hogy a bányászok írásban kötelezték magukat a bérharc békés lefolytatására. Ezt a kötelezettséget most megszegték, ezért nem hajlandó velük tárgyalni. A bányászok viszont kijelentették, hogy addig nem hagynak fel a sztrájkjal, míg követeléseiket nem teljesítik.

Újabb pécsi jelentés szerint a Dunagőzhajózási Társaság lezárta az összes aknákat, a Thomán-akna kivételével, amelyet a sztrájkolók megszállva tartanak. A bányászok szerdán reggel telefonüzenetben közölték, hogy a csille-vontatáshoz használt lovakról megvonták a táplálékot és a vizet.

Csak felét fizetik a városi egyházsegélynek és azt is feltételekkel. Diciosanmartin. Saját tud. A kisebbségi egyházak a napokban küldöttséggel felkeresték Moldovan Nicolae polgármestert és kérték, hogy a város utalja ki a költségvetésbe felvett egyházi segélyt. A küldöttségben a katolikus egyház részéről Pekry Géza főgondnok, Bencze István esperes-plébános és Dobay László, a reformátusok részéről dr. Barabás Béla, míg az unitáriusok részéről id. Guidó Béla esperes és dr. Pálffy Ferenc vettek részt. Moldovan polgármester sajnálatlalt jelentette ki, hogy a város rossz pénzügyi helyzete miatt az egyházi segélynek csak ötven százalékát tudja kiutalni és azt is csak március 1-ig.

Alaptalanok az uralomváltás előtti végbizonnyítványok és diplomák láttamozásáról. elterjedt hírek. Braşov. Saját tud. Nemrég olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány elrendelte volna az uralomváltás előtti időkből származó iskolai végbizonnyítványok és diplomák 1937. április 1-ig való láttamozását. Magyar Párt braşovi tagozata feliratot küldött a pártközpontnak s kérte a valószínűtlenül hangzó hír ellenőrzését. A párt megbízásából dr. Willer József képviselő eljárta az illetékes tényezőknél s most levélben értesítette a braşovi tagozatot, hogy a legilletékesebb helyről nyert értesülése szerint az oklevelek láttamozásáról elterjedt hírek minden alapot nélkülöznek.

MEGÖLT A VILLAMOSÁRAM EGY MAGYAR HONVÉDORVOST. Miskolcra. Saját tud. Bősziroményi Lajos dr. alezredes, honvéd-orvos diatermiás géppel kezelte egyik betegét. A gépben működés közben valami hiba állott be és Bősziroményi pusztán kézzel akarta megjavítani. Közben kisujja hozzáért a kétezer voltos árammal telített vezetékhez és az alezredes pillanat alatt holtan esett össze.

Szombaton jár le az utolsó határidő az adóvallomási ívek benyújtására. Oradea. Saját tud. Az adóvallomási ívek benyújtásának első határideje január 31-én lejárt ugyan, de a pénzügyminiszterium a határidőt február 28-ig meghosszabbította. Tekintettel arra, hogy még nagyon sok adóköteles nem adta be vallomási ívét, a pénzügyigazgatóság kivetési ügyosztálya figyelmeztet mindenkit, hogy adóvallomási ívét, legkésőbb szombaton déli tizenkét óráig nyújtsa be. Hétfőn ugyanis már bezáróznak a benyújtott adóvallomási ívek szétosztásához és mindazok ellen, akik nem adták be vallomási ívet, büntető jegyzőkönyvet vesznek fel és az adókövetési tárgyaláson csak a kincstár javaslatát fogadják el a bizottságok.

VILLAMOSSZÉK A KIIRTÁSRA SZÁNT KUTYÁK ÉS MACSKÁK RÉSZÉRE. Timisoara. Saját tud. Már annakidején jelentettük, hogy a város Németországból villamosszéket rendelt. Ezzel akarják ezentúl kivégezni a kiirtásra szánt kutyaikat és macskákat. Az egyik németországi állatvédő egyesület ajánlotta a készülőket a városi állatorvosi hivatalnak s a villamosszéket meg is rendelték. Hogy a kutyaikat és macskákat kivégzését ezentúl „humánus” módon végezzék. A gyepmesteri telep legényei ugyan erősködtek, hogy vasbottal bármelyik kutyát egyetlen csapásra megölik, — a macskákat azonban szívósabbak. Így aztán megrendelte a város a készülőket és azt is kiegészítette, hogy vámmentesen hozhassa be Németországból. A villamosszék tehát megvan, most aztán megfelelő áram kell hozzá. A világítóáram ugyanis nem elegendő, magasfeszültségű áram szükséges. A gyepmesteri telepen ilyen nincs, tehát külön vonalat kellene kiépíteni. Ez pedig meglehetősen költséges lesz, mivel a gyepmesteri telep messzire, a város határában fekszik. A városi villanytelep most számítja ki, mibe kerül majd a magasfeszültségű áramhuzal kiépítése. Egyelőre persze nem lehet villamosszéken kivégezni a kutyaikat és a macskákat, mert a vonal kiépítésére nincsen anyagi fedezet.

Braşovi rövid hírek. Saját tud. A braşovi és braşovmegyei nyugdíjasok egyesülete tegnap tartotta meg közgyűlését, amelyen a szokásos jelentéseken kívül a következő határozati javaslatot hozta: Miután megállapítást nyert, hogy a nyugdíjasok jelenlegi illetményei a sorozatos áldozati lezárások és az élet megdrágulása következtében 30 százalékkal alacsonyabbak, mint 1931-ben — sürgős segítséget kérnek a kormánytól. — A braşov-balonyai Katolikus Népszövetség március 7-én műkedvelői előadást rendez a külvárosi templom javára. Előadásra kerül a „Porcellán” című vígjáték. — Dénes József fakereskedő feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik hosszabb idő óta fosztogatják faraktárát és ezzel mintegy 24 ezer lejtel károsították meg. — Reményik Sándor, a népszerű költő március 6-án szerepelni fog az itteni evangélikusok irodalmi estélyén.

BEKULDOTT HIREK

Páldamutató közművelődési élet egy alciuci székely községben. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ciucsanmartin és Ciucani két egybeépült, mintegy háromezer lakost számláló, járási székhellyel rendelkező alciuci község. Hala népi vezetőinek, valamint a lakosság megértő, kulturátszerető, áldozatkész lelkének, paratlanul fejlett társadalmi és közművelődési élettel. A Katolikus Népszövetség közös templomot fenntartó Oltáregylete Dobos Sandorné elnöklete alatt minden hónapban más-más háziasszonyok rendezésében műsoros estélyeket tartanak, szimfónia és operett előadásokat hoznak színre a legnagyobb erkölcsi és anyagi sikerrel. Működésük színvonalára nézve elég megemlítenünk, hogy előadtak eddig az Ur katonái nagyszerű vallásos tárgyú szimfoniában, a Gyimesi vadvirágot, a Magnás Miska című operettet stb. Hogy milyen fejlett műkedvelői élet van ebben az egy lelkipásztorral rendelkező, egy községi jegyző igazgatása alatt álló, de külön községi önkormányzattal bíró két községben, jelzi, hogy semmiféle nehéz darabot nem riadnak vissza. Vasárnap este például Bochor Domokosné, Gondos Imréné, Gondos Jozsefné és Nagy Mihályné háziasszonyok rendezésében Franck Moar híres és modern szimfoniáját, a Valomást mutattak be kiforrott műkedvelők, zsufolt ház előtt. A darab főszerepét Gondos Ilonka és Péter István alakította. Mindketten annyi ráteremtéssel, hogy a nehéz lélektani problémákon mozgó drámai feszültséggel robbanásig telített darabot teljes sikerre vitték. Ki kell emelnünk Gondos Ilonka alakítását, akinek fiatalos, elegáns megjelenésében művészi megjelenítéssel kapta a közönség Wander Carla szerepét. A többi szereplők: Székely György, Ferenczy Karoly, Balásy Sándor, Bocskor Árpád, Bedő Mihály, Lengyel Ferenc, Gábossy Balázs, Bochor Domokosné, Gábossy Icu, Vitos Ilonka, Boda Pál, Knopp Irénke, Sántha István mindenben méltóképpen járultak hozzá az előadás sikeréhez. Az előadás után — óh, boldog vidék! — hathónapos sertés és több értékes tárgy került sorolásra, mit a belépődíjba fizetett összegért kiszolgáltattott izletes tea és sütemény mellett kellemesen szórakozva élvezett végig a közönség. Nagy Antal esperes-plébános és Várhelyi segédlelkész közszereplésben álló tevékenységüknek lehet köszönni ezt a fejlett társadalmi és közművelődési életet.

Kolping egylet alakult az aradmegyei Sebis községben. Meleg, bensőséges ünnepség keretében avatta fel Fodor József római katolikus népszövetségi főtitkár február 21-én, vasárnap a sebis Kolping egylet 23 tagját. Az ünnepélyes nagymise előtt az ifjak lelkét magávalragadó beszédet intézett az ifjusághoz, akiket a lélek megmentésére és művelésére buzdított. A nagymise alatt mindannyian a szentáldozáshoz járultak, letették a hűség esküjüket, dr. Stéger Sándor sebis lelkész kezébe. Az istentisztelet után a Kolping otthon áldották meg, ahol az ifjak meghatóan köszönték meg a felavató lelkész értük hozott áldozatát. A hívek kérésére Fodor József főtitkár megalakította a Római Katolikus Népszövetség sebis tagozatát. A tagozat elnöke Janicsák János, titkár Paál József, pénztáros Szabó Lászlóné lett. A tagozathoz való csatlakozását a Credo férfi egylet részéről Deák Antal, az ifjusági egylet részéről Ciszter Béla, a Szent Erzsébet Asszony egylet részéről özv. Runge Jozsefné, az egyházi dalárda részéről Kertner Vilmos jelentette be. A gyűlés végeztével az összegyűlt hívek és egyleti tagok lelkesen élték Fodor József római katolikus népszövetségi főtitkár.

Graziani, Abesszínia alkirálya, aki ellen merényletet követtek el Addis-Abeában

* Vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál reggelként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kiadós, hig ürülést és kielégítő emésztést eredményez, aminek következménye azután jóleső megkönnyebbülés szokott lenni. Az orvosok ajánlják.

„Nem kellenek új hadihajók!”

Newyorkból jelentik: Furcsa pacifista tüntetést rendezett a washingtoni Fehér Ház előtt az egyik amerikai ifjusági szervezet mintegy 3000 tagja. A diákok leültek az úttestre és megbénították minden közlekedést. Órákon keresztül ültek egyhelyben és állandóan körülbán kiáltották: „Nem kellenek új hadihajók! Adjanak inkább tandíjmentességet a tanulni akaró ifjuságnak!” A rendőrség több tüntetőt letartóztatott, de még sem tudta rávenni a diákokat arra, hogy távozzanak. Roosevelt elnök végül is fogadta a diákok küldöttségét és átvette emlékiratukat, amelyben 500 millió dollár megszavazását követelik a nevelésügy megjavítása érdekében.

Hipnotizált menyasszony

Párizsból írják: Pierre Dumont, Párizs egyik kerületének anyakönyvvezetője a közeljövőben ünnepli hivatalos működésének negyedszázados jubileumát.

— Huszonöt év alatt sok ezer fiatal pár állt előttem — mondotta Dumont Pierre egy újságírónak. — Voltak, akik boldogan, a beteljesült álom mámoros izgalmával várták frigyük szentesítését; voltak, akiknek arca elárulta, hogy csak kényszerűségből kötnek házasságot; lerítt róluk, hogy a szívnek, a szerelemnek semmi köze nem volt a házassághoz. En az egyiknél éppen úgy, mint a másiknál egyformán teljesítettem hivatalos kötelességemet. Gondolni sokat gondolhattam magamban, de megjegyzést nem tehettem. Huszonöt év azonban nagy idő. És bár csak egyszerű tisztviselő vagyok, mégis három eset is fordult elő, amikor hatáskörömet átléptem, az előírásoknál többet mertem tenni. Különösen érdekes az egyik eset. Bár régen történt, neveket nem említek.

— Fiatal jegyespár keresett fel hivatalomban. A menyasszony, huszonhárom éves gyönyörű teremtés, egy nagyiparos leánya volt. A völgyény elég jó megjelenésű, harmincéves férfi. Okmányai szerint mérnök. Nevezük egyszerűen keresztnevén Albertnek. Magam sem tudtam volna megmagyarázni, de nagyon bizalmasan beszéltem vele. Ahogyan arcan bizonyos kényszerűséget mosolytal, fölényes nyugalommal állt asztalom előtt, majd menyasszonyához hajolva gyengéd szavakat suttogott a fülébe, magamban azt gondoltam:

— Ez az ember komédiázik. Amíg a szükséges adatokat beírtam az anyakönyvbe, többször felpillantottam. Felébredtem, hogy a menyasszony milyen közömbösen viselkedik. Mintha nem is az ő esküvője volna, mintha nem egy egész életre szóló fontos lépés előtt állana. Feltettem a szokásos kérdéseket. A fiatal lány tévőlváza, akadozva felelt. Mintha nem is tudná, miről van szó.

— Itt valami nincsen rendben! — erősködtem magamban és újra alaposan átvizsgáltam az okmányokat. Rendben voltak. Merően néztem a férfira. Elkerülte tekintetemet. A menyasszonyra pillantottam, mintha egy álomvilágban járnának gondolatai.

Készakarva tettem-vettem, húztam a szertartást. Belső nyugtalanság reszketett végig rajtam. És hirtelen átvillant agyamon egy gondolat. Néhány nappal ezelőtt olvastam egy hírt az újságban. Forrásgyóntott el. Valamit kérdeztem a menyasszonytól. Halkan felelt.

— Kérem — mondottam —, nem jó értetem. Szíveskedjék közelebb fáradni. A menyasszony, mintha nem hallotta volna szavaimat, mozdulatlan maradt. Ekkor megkerültem az asztalt és mielőtt a völgyény megakadályozhatott volna, megragadtam a leány karjait. Összerázkódott, azután elájult.

A vizsgálat kiderítette, hogy sejtelmem nem esalt. A fiatal leányt hipnotizálták. A mérnökről megállapították, hogy közönséges kalandor, aki a gyengekaratú leányt befolyása alá kerítette és házasságra kényszerítette, hogy azután dúsgazdag szüleit kénye-kedve szerint zsarolhassa. Szerencsére közbelépésem megakadályozta a gaztetet.

Pillangó a zárda kapujában

A kapu — mely mögül orrcsiklandó illatok fátyolozódnak kifelé — nap mint nap negyvenötven szegény előtt nyílik meg.

Déli harangszó előtt állnak és várnak. Ki türelmesen, ki zúgolódón. Melyiknek milyen a vérmérséklete. Egyben egyformák: éhesek. Kezükhöz ibrik, lábas, fazék. Szimbólum. Az élet akarásának szimbóluma. Szomorú élet...

De nyílik a kapu. A réveteg szemek felcsillannak, orrcimpák remegnek, petyhüdt szájukban összefut a nyál és zibongó méhkassá változik az eddig csendes rongyosok serege.

Jóságos arcú apáca kezében megvillan a nagy merőkanál. Ekkor tolonganak. A türelmesek is. Mind.

Párolgó leves. Foszlós kenyér. Hurka. Az arcokon az ebéd boldogsága...

Lassan fogy a tömeg.

A Fő-utca felől férfi közeledik. Negyven-negyvenöt éves, de lehet hatvan is. Cipője kiszolgált, a ruhája még tűrhető. Régi idők tisztviselő-típusa.

Elsétál a kapu előtt. Bekémlél. Mikor az apáca rápillant, elkapja a fejét és tovább megy, mintha nem érdekelné az egész. Majd megáll. Gondolkozik. Visszajön. Beköszön.

— Mi tetszik? — kérdi a nővér kedvesen.

A férfi meghökken. Hogy tőle ilyet kérdeznek. Mikor ott a párolgó leves és már vagy negyvenen kaptak belőle.

Tétovázón körülnéz, majd mind nagyobb zavarban, kezének furcsa, ijedt mozdulatával rámutat a fazékra.

A nővérnek nem kell sok magyarázat. Szinte bocsánatkérően kérdi:

— Edénye van?

— Nincsen kérem...

Perdül a nővér. Lábat hoz. Nagyot. Telemeri levestel és jókora hurkát tesz bele. Mellé kenyeret. Kiadós karajt. Kanalat is.

A férfi fogja. Körülnéz. Hely nincs. Mindent ülnék. Töpreng, majd beóvakodik a növendékek kapualjába. A lábat ráteszi a lépcső műkörlátjára és ebédel. Nyugtalanul. Allva. Gyorsan, kapkodón. Ha elmegy valaki a kapu előtt: összerenzen. Ha nyílik a növendékek bejárója, ijedten néz arra. Amig egy-egy osztály elvonul: abbahagyja az étkezést.

Jön az igazgató.

A férfi elfordul.

A lelkész egy pillanatra döbbenten nézi. Szokatlan látvány a jóarcú, intelligens, türelmes elöltött férfi a nyomorúság szokványos hadseregében.

Az igazgató a reverendája zsebében pénz után kutat. Amit talál: odaadja.

A férfi szótlanul meghajol. A meghajlása: békebeli gavalléroké.

Az igazgató elgondolkozikon figyel, majd szeretettel, résztvevően kérdi:

— Kicsoda Ön?

— Senki! — mondja, egyszerűen, hangsúly nélkül.

— De mégis. Hová való?

— A föld alá.

— Ne értsen félre, nem kíváncsiság. Érdekel. Mondjon valamit magáról. Ki volt azelőtt?

— Pillangó.

— Tréfál.

— Nem tréfálok, uram. Bolond eset az enyém. A természet rendje, hogy hernyóból legyen a pillangó. Ha a csúnya, szörös hernyóból ragyogó, ezer színben pompázó pillangó lesz, az feltámadás. A fordítottja: elképzelhetlen borzalom... és én fordítottan csináltam... pillangó voltam... — és fura fintorral rámutat a lábasra, majd szakadozott, keshedt írást nyom az igazgató kezébe.

... repülő-főhadnagy. Három kis-, két nagy- ezüst, három arany vitézségi érem, a német vas-kereszt és a Signum Laudis tulajdonosa.

Az igazgató a kezét nyújtja. Elfogadja, meghajol, de nem néz a szemébe.

Jobb is.

A volt táborigazgató szemében könny csillog, mikor kifordul a kapun.

A „pillangó” csendben kanalazza a levest. Szegény pillangó...

Andrási Ede

iskolai pör a tásnadi járásbíró előtt

Több ízben közöltük már, hogy a tásnadi római katolikus egyházközség perben áll a közoktatásiügyi minisztériummal, mert elrendelték, hogy a német tannyelvet vezessék be a magyar helyett s utóbb ezen rendelkezés be nem tartása címén a római katolikus elemi iskolának megvonták a nyilvánossági jogát. A tásnadi állami iskola igazgatója ezekután úgy tekintette, hogy a katolikus iskola növendékei nem látogathatják tovább iskolájukat, hivatalból beírta az állami iskolába az összes gyermekeket s amikor a gyermekek továbbra is a katolikus iskolát látogatták, megkezdte az iskolai büntetések kirovását. Eljárását azzal indokolta, hogy a gyermekek nem járnak iskolába. Többszöri pénzbírság kirovása után, most feljelentést tett és kérte a tásnadi járásbíró előtt, hogy 150 szülő büntessen meg elzárással, mert gyermekeiket nem engedik iskoláztatni. A feljelentés nagy megütközést keltett a szülők között, mert a törvény két heti elzárást ír elő ilyen esetekben. Az ügy tárgyalását tegnapra tűzte ki a bíróság. A szülők védelmében dr. Patzkó Elemér oradeai ügyvéd jelent meg a tárgyaláson.

Dr. Patzkó Elemér előadta, hogy a szülő nem büntethető meg, mert nem felel meg a vallásának az a tud, hogy gyermekeiket a kötelező oktatástól elvonják. A gyermekek rendszeresen látogatják a katolikus iskolát s addig amíg a közigazgatási bíróság eldönti, hogy a gyermekeket jogosan írták-e be a katolikus iskolába s hogy ezen iskola nyilvánossági jogának elvétele érvényes-e vagy sem, a büntetőbíró nem hozhat határozatot, mert a büntető per sorsa a közigazgatási eredménytől függ. Eppen ezért kérte, hogy a tárgyalást a közigazgatási per befejezéséig függeszse fél a bíróság. A járásbíró a kérelmet jogosnak találta s ennek alapján a tárgyalást június 7-re halasztotta, hogy az addig befejezést nyert közigazgatási bírósági határozat alapján döntsön el a per sorsát.

A bírósági határozat az érdekelt szülők körében nagy megnyugvást keltett.

KÖZGAZDASÁG

Amikor áremelést kérnek az egész vonalon

Timisoara. Saját tud. A hét végén ül egybe a városi időközi bizottság, hogy a március hónapra érvényes maximális árakat megállapítsa. Ezzel kapcsolatban számos kérelmet terjesztettek be a városhoz. A kereskedelmi és parkamara azt kívánja, hogy a város törölje a maximális árakat, illetve egyhavi időtartamra próbaképpen függeszse fel azokat. A kereskedelmi kamara a maga beadványában Cluj példájára utal, — ott egy hónapra próbaképpen beszüntették az áremelését. Értesülésünk szerint a városi vezetőség — a hangulat után ítélve — nem igen ad helyt a kamara kéréseinek. A városi ideiglenes bizottság a maximális feltétlen fenntartása mellett van. Ugy látszik, az egyes szakmabeli csoportok sem hiszik, hogy a város enged a kamara kérésemnek s ezért az árakra vonatkozó kívánságaikat a városi vezetőség tudomására is hozták. A huszparosok az összes husárak emelését kérték, az emelés kilonként két lejt jelentene. A város ezzel szemben a báránnyus árát is meg akarja maximálni, amely eddig nem esett maximálás alá. Báránnyus most már nagyobb mennyiségben kapni, mondják a városházán, ezzel szemben a hus árát egyáltalán nem csökkentették és ezért szükséges azt is hivatalból megállapítani. A pékek is beadványt intéztek a városhoz. Kérik, hogy drágábban adhassák a fehér kenyert. Ennek az ára ugyan nincs maximálva, de a város élénk figyelemmel kíséri az árak alakulását. A pékek kérelmét előrelátóan elutasítják, mivel a megfelelő liszt ára nem változik. Ugyanis a malmosok kérték, hogy annak a lisztfajtának az árát hagyják meg változatlanul. A fűszer- és gyarmatárú kereskedők a kávénak és több más árucikk-

nek magasabb áremelését kérték; ezt egyébként már három hónapja kérik, eddig minden eredmény nélkül. A Kereskedők Egyesülete felhívja, hogy a kiskereskedők vagy bírságnak teszik ki magukat, mivel semmi esetre nem adhatják a szobanforgó árucikkeket a mai maximális árakon — vagy pedig kénytelenek lesznek azokat kivonni a forgalomból. Beadványt készítettek a vaskereskedők is és az összes maximális vas- és fémárak áremelését kívánják. Bejelentették a borszakma részéről is, hogy az árak felemelését fogják kérni. Az egész vonalon tehát áremelést kérnek.

A banati piacon a búza irányzata lanya. A banati gabonapiacra a búza irányzata változatlanul lanya és megfelelő kereslet hiányában az üzleti forgalom gyenge. Az árak a következők: búza 78 kilós 435, búza 79-80 kilós 440, tengeri 250, zab 300-310, takarmány árpa 310, tavaszi árpa 350, korpa 280-300, muharmag 410, napraforgó 460, tökmag 780-800, cirokmag 230, kismalmi liszt a 30-70 es beosztásból 780, nagymalmi liszt 800 lei százkilonként. A lucerna és lóheremag 26 lei kilonként.

Az aradmegyei hetipiacok közepes forgalom jegyében folytatók le. Árak lényegesen nem változtak. A hivatalos árjelentés a következő: Búza 400-420, tengeri 240-250 lei métermázsanként, bab kilója 9 lei. Széna métermázsanként 160 lei. Soros (7-8 hetes) 500-650 lei, borjú 18-20 lei kilonként elősúlyban. Tyúk 70-90, csirke 40-50, kacska 60-75, liba 160-170 lei párja, tojás darabja 1-1.30 lei, tej literje 3-4 lei.

Idegen valuták hivatalos ártályama. (Az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Francia frank 5-5.50, svájci frank 22-23.75, angol font 495-500, olasz lira 5.20-5.30, dollár 99.50-100, belgas 16.50-17, hollandi forint 52-55, cseh korona 4.50-5, osztrák schilling 23.50-24.50, pengő 25-28, német márka 40-42, dinár 2.90-3.05, leva 0.90-1.10, zloty 18.75-19.50.

Valuták magánártályama. Francia frank 9.90-10.10, svájci frank 42.50-43.50, dollár 179-183, angol font 910-930, olasz lira 9.70-9.90, osztrák schilling 32.50-33, magyar pengő 34-34.50, dinár 3.45-3.65, cseh korona 5.20-5.40, német márka 41-42, Napoleon arany 1250-1260, arany font 1550-1560.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

SPORT

Kanada és Anglia között dől el a jégkorongvilágbajnokság sorsa

Magyarország már nem kerülhet be a döntőbe. — Kimutatás az eddigi világ és Európa-bajnokságokról

Londonból jelentik: A jégkorong világbajnokság középdöntőjét — a vasárnapi szünnep után — hétfőn folytatták. Anglia és Kanada ismét ott voltak a gólok. Anglia csapata mintha pillanatilag jobb formában lenne. Nem lehetetlen, hogy az angolok megvédik világbajnokságukat. Eredmények:

Anglia—Lengyelország 11:0 (5:0, 4:0, 2:0). Anglia tüneményes formában győzött.

Kanada—Németország 5:0 (0:0, 3:0, 2:0). Kanada úgy látszik a döntőre takarékoskodott.

Svájc—Magyarország 4:2 (0:1, 2:1, 2:0). A magyar csapaton már nagyon látszanak a fáradtság nyomai. Az első két harmadban még bírták a játékot, de azután alig mozogtak a pályán. A magyar csapat sorsa ezzel meg is pecsételődtött, mert a döntőbe jutáshoz már nincs reménye.

Csehszlovákia—Franciaország 8:1 (2:1, 2:0, 4:0).

A döntőben máris biztosan benne van Anglia és Kanada, valószínű Csehszlovákia és Svájc (esetleg Svájc helyett Lengyelország). Szerdán ismét szünetnap. Csütörtökön, pénteken és szombaton játszik le a döntőt, de itt már számít a középdöntőben elért eredmény. Tehát azok a csapatok, melyek a középdöntőben játszottak már egymással, nem mérkőznek újra.

A jégkorong világbajnokságot tízszer rendezték meg eddig. Az eddigi világbajnokok: 1920. Antwerpen: Kanada, 1924. Chamonix: Kanada, 1928. St. Moritz: Kanada, 1930. Berlin: Kanada,

1931. Krynice: Kanada, 1932. Lake Placid: Kanada, 1933. Prága: USA, 1934. Milano: Kanada, 1936. Davos: Kanada, 1936. Garmisch Partenkirchen: Anglia.

Eddig tehát Kanada 8, USA 1 és Anglia 1 ízben nyerték a világbajnokságot.

A jégkorong Európa-bajnokságot újabban úgy rendezik meg, hogy a világbajnokságon legjobban szereplő európai csapat nyeri a címet. 1910. Les Avants: Anglia, 1911. Berlin: Csehszlovákia, 1913. München: Belgium, 1914. Berlin: Csehszlovákia, 1920. Antwerpen: Csehszlovákia, 1921. Stockholm: Svédország, 1922. St. Moritz: Csehszlovákia, 1923. Antwerpen: Svédország, 1924. Milánó: Franciaország, 1925. Csonbató: Csehszlovákia, 1926. Davos: Svájc, 1927. Bécs: Ausztria, 1928. St. Moritz: Svédország, 1929. Budapest: Csehszlovákia, 1930. Berlin: Németország, 1931. Krynica: Ausztria, 1932. Berlin: Svédország, 1933. Prága: Svájc, 1934. Milánó: Németország, 1935. Davos: Svájc, 1936. Garmisch Partenkirchen: Anglia.

Tehát Csehszlovákia 6, Svédország 4, Anglia, Ausztria, Németország, Svájc 2—2, Franciaország és Belgium 1—1 ízben nyerték az Európa-bajnokságot.

Londonból jelentik: A jégkorong világbajnokság középdöntőjében Németország csak háromszoros meghosszabbítás után tudta legyőzni a cseh válogatott 2:1 arányban. Harmadok: 0:0, 0:1, 1:0, 0:0, 0:0, 1:0, Kanada—Franciaország 13:1 (2:0, 4:0, 7:1.)

Sohasem lesz vége?...

Pelle Istvánt 6 hónapra eltiltották a versenyzéstől

Ujabb sportbotrány Magyarországon

Még élénk emlékezetében áll a sporttal foglalkozó közönségnek az a hajszá, amelyet a MOTT indított Pelle István többszörös tornászvilágbajnok és olimpiai bajnok ellen. Annak idején hosszú cikkekben ismertettük az igazságtalanul és alaptalanul rágalmozott kiváló sportember igazát. Az úgy akkor hosszas tárgyalások után elcsúszott, Pelle kibékült a szövetséggel. Most azonban egy jelentéktelen ügyből kifolyólag ismét ki kellett az ellentétek s ezúttal a magyar tornászok és vezetők legkiválóbbjai is bele vannak keverve. A tornászszövetség legutóbbi ülésén foglalkozott az újabb sportbotrányral és súlyos ítéletet hozott. A Budapestről érkezett jelentést egyelőre minden kommentár nélkül közöljük.

Budapestről jelentik: Feltűnően súlyos ítéletet hozott a magyar tornászszövetség s az ügynek valószínűleg még élénk visszhangja lesz.

A tornászszövetség fegyelmi bizottsága ugyanis most tárgyalta le a „magyaróvári ügyet” és az olimpiai való gyenge szereplés kérdését is. A vád szerint a versenyzők súlyos sportszerűtlenségeket követtek el az olimpiai faluban és legutóbb Magyaróváron is súlyosan vétettek a sportszellem ellen. Az ítélet nemcsak a versenyzőket, hanem a versenyzőkért felelős vezetőket is súlyos büntetéssel sújtja:

Krizmáncs János, aki az olimpiai csapatot a szövetség képviselőjében vezette, hat hónapig, Dückstein Zoltán szövetségi titkár négy hónapig nem viselhet szövetségi tisztséget. Pelle István (a többszörös magyar tornászvilágbajnok) 6 hónapig, Sárkány 5 hónapig, Péter 4 hónapig, Sárkány 4 hónapig, Rácz Lőrinc 1 hónapig nem versenyezhet.

Olvassatok és terjesszétek

a Magyar Lapok-at!

Nyolcvanmillió lei

Ezt a fantasztikus összeget Braddock, a jelenlegi nehézsúlyú ökölvívó világbajnok kapja azért a mérkőzésért, amelyet június 22-én vív Joe Louissal Newyorkban. Ökölvívó még nem kapott ekkora biztosított összeget. Az amerikaiak ezzel a mérkőzéssel akarják megakadályozni, hogy a Braddock—Schmelling találkozó megvalósuljon és a német ökölvívó visszaszerezhesse világbajnoki címét. A jámbor jankek azonban mégis rosszul számítottak, mert a Braddock—Louis meccs csak barátságos jellegű lehet és Braddocknak még abban az esetben, ha le is győzi, ki kell állnia Schmelling ellen a világbajnoki cím védelméért. A mérkőzés kimenetele, a német ökölvívó formáját tekintve, nem lehet kétséges, Louis legfeljebb azaz vigasztalódhat, hogy ő előbb kiütötte a világbajnokot s joga lesz kihívni Schmellinget. 80 millió lei azonban mégis csak sok ezért a kis vigaszért...

Pályaváto siverseny Petrosaniban. Petrosanból jelentik: A vadásztársaság szép siker mellett rendezte meg az ujonnan épített pályájának felszentelését, nagyszerűen sikerült verseny keretében. A szombaton megenyhült idő ugyan egy kicsé megrontotta a hó minőségét, ami az eredményeket károsan befolyásolta, de így is kiteljesítő hóviszonyok mellett, akadálytalanul folyt le a verseny. A versenyt, melyen majdnem minden számottevő júlvolgyi versenyző résztvett, szép és értékes díjakkal díjazták. Részletes eredmények: Lesiklóverseny. (Táv 5000 méter.) Juniorok: 1. Debreczeni István (Lupeni) 15 p. 20 mp. 2. Nanciu Nicolae (Petroseni) 16 p. 28 mp. 3. Kovács András (Lupeni) 17 p. 07 mp. Senior: 1. Munteanu Ilie (ePetroseni) 12 p. 2. Farkas Félix (Lupeni) 12 p. 40 mp. 3. Barton György (Lupeni) 13 p. 37 mp. (n. p.)

Románia bobbajnokságai. Sinaiból jelentik: Románia bobbajnokságát Sinaian rendezték meg. Kettős bob: 1. Frimm IAR által vezetett bob. Négyes bob: 1. Danaricu főhadnagy bobja.

Országos kardvívó verseny Satu-Maren. Az SzSE február 28-án Satu-Mare város bajnokságáért országos kardvívó-versenyt rendez.

Aprohírdetések

Aprohírdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 9 lel. Legkisebb aprohírdetés ára 20 lek. (Az állástkeresőknek 25 százalék kedvezmény) Cím a kiadóban 10 lel.

Lakás

1 utcai szoba
konyha, speiz kiadó.
Oradea, Str. Nicolae
Zsiga 50. szám.

Modern hálószobát
keresek. Címet kérek a
„Mignon” csokoládé-
házba. Oradea, Strada
Bratianu 2. szám.

Keresek
központban egyszobás,
fürdőszobás, modern
lakást. Címetek „Pon-
tos fizető” jellegre a
kiadóba kérek.

Egyszoba, konyhás
lakás azonnalra kiadó.
Oradea, Str. Alexandri
13. szám.

Kiadó
egy szoba, előszoba,
fürdőszoba, konyha
speiz és mellékhelyisé-
gekből álló lakás, má-
jus 1-re. Cím: Oradea,
Str. Cozalniceanu 17.

Gyermektelen
pontos fizető tisztviselő
keres 1 szoba, előszoba,
esetleg 2 kis szobás la-
kást mellékhelyiségek-
kel április vagy május
1-re. Címet a kiadóba
kér.

Kiadó
2 vagy 3 szobás, teljes
confortos lakás. Cím:
Oradea, Str. Simeon
Stefan 11. szám.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek
menne középkorú öz-
vegyasszony, vidékre is.
Románul tud. Burikné,
Oradea, Str. Turna-
tor 7. szám

Megbízható mindenest
alkalmazok március el-
sejétől. Dr. Bozodiné,
Oradea, Str. Pavel 17.

Házasság

Római katolikus
önálló fűszerkereskedő,
házasság céljából kere-
si olyan 30-35 éves
vallásos lelkületű ka-
tolikus nő ismeretségi
ki 50.000 lei készpénz-
zel rendelkezik, amivel
az üzletet lehetne biz-
tosabb alapra fektetni.
Átköltözés vagy beno-
sulás sincs kizárva. Le-
veleket „Vallásos” jel-
legre a kiadóba kérem.

Adás-vétel

Timisoarán
sürgősen eladó új há-
2 lakással, gyümölcsös
udvarral fő utvonáson,
Str. Brancoveanu 87.

Veszünk
templom részére sző-
nyeget. Mérete körül-
belül 6x3 méter, Plébá-
nia hivatal Palota, jud.
Bihar.

Alkalmi vétel
4 szobás
comfortos magánhá-
jutányos áron eladó.
Ertekezni: Orade, Str.
Strâmbă No. 2.

Fondu tablizó
márvány eladó. „Mig-
non” csokoládéház, Str.
Bratianu 2. Oradea.

Eladók
magánházak, bérházak,
szőlők, birtokok. Po-
povics iroda, Oradea,
Str. Vlahuta 6. Telefon
167. szám.

Ó-bor, 100 hl.
1912., 1936. évi termé-
eladó. Oradea, Str. De-
lavrancea 16. Bognár
József.

Kisebb szőlőt
megvételre keresek. —
Ajánlatot a kiadóba.

Egy jókarban
levő íróasztal, egy nagy
kétajtós, fiókos szeké-
rény eladó. Oradea,
Str. Alexandri 51, jobb-
ra az első ajtó.

Hűlőfélé

„Vidéki nő” jellegre
levél van a kiadóban,
kérjük a címet közölni,
hogy továbbíthassuk.

Figyelem!
Tarján órajavitó szak-
üzlete, Bul. Reg. Ferdin-
and 8. Aranyat és
használt órákat veszek

Figyelem!
Urak és hölgyek, ha
szép, jó és tartós cipőt
akarnak csináltatni, —
keressék fel az Apolló
cipőszalont. Oradea,
Bulv. Regele Ferdinand
No. 12.

PUHA ÓLMOT
állandóan vesz a Szent
László-nyomda rész-
társ. Oradea, Str. Rege-
le Carol No. 5.

Egyszoba,
előszoba, konyha kiad/
Oradea, Bratianu 52.

Uj könyvek:

Mihelics Vid: Modern katolikus fejek 185 lei
Erdősi Árpád: Mumiák és Minarétek 200 „
Schütz: Örökkévalóság 145 „
Coudenhove I. F. Beszélgetés az élet-
szentségről 65 „
Spirago F.: A Boldogságos Szűz 120 „
Rudloff O. S. B.: Rövid Dogmatika 95 „
Csűrös Emilia: Szeretnék szántani 145 „

Megrendelhető könyvosztályunknál.